106 Diſputandum non eſt de lege, ſi ſit inſtituta ab habente eam poteſtatem ſtabiliendi.

107 Praxis & ſtylus huius Regni in quæſtione, de qua ſup. 5. n.104. eſt in contrarium, nempe in partem negatiuam, eiuſque fundamenta referuntur: ſed praxis prædicta eſt contra l. Reg. 9. infra eodem, quæ hic expenditur in hoc, nempe num.108 & num.109. opinio auctoris exprimitu r

110 Iudex ordinarius loci minime cognoſcere poteſt, an nobilis notorius, pendente lite, incollectandus ſit nec ne: ſed iudices competentes nobilitatis, qui decretum Regium inſerta d.l.9. dederint.

111 Praxis ſeruanda à iudicibus competentibus nobilitatis, quoties notorius nobilis offert ſe in continenti hoc probare, ne durante lite incollectetur.

112 Illuſtres perſonæ, nempe Duces, Marchiones, Barones, Comites & alij ſimiles, eorumque deſcendentes legitimi, durante lite, ſuper nobilitate, minime incollectandi ſunt ex generis & ſanguinis notoria claritate & dignitate.

113 Verbum, Nobilis, quamuis ſit latum & amplum, congruens multis, qui non ſunt de genere: proprie tamen reſtringitur ad ſolos eos, qui de Ducum, Marchionum & Comitum genere procedunt, qui reputantur illuſtres.

114 Nobilis notorius, de cuius nobilitate notoria dubitari non valet, licet non ſit de ſolar conocido, comprehenditur in exceptione d. l. 9. ac ſi eſſet de ſolar conocido, & n.ſeqq.

115 Fruſtra fit demonſtratio rei demonſtratæ.

116 Notorium illud eſt, quod ſui notitiam omnibus exhibet. Plus eſt aliquid eſſe notorium, quam manifeſtum, ibid.

117 Notorium eſt in principio & in fine: manifeſtum autem poteſt eſſe occultum in principio, quod fit manifeſtum in fine litis, per probationes apertiſſimas.

118 Per ſigna quædam poſſunt eſſe notoria, quia ſunt determinatæ ſignificationis talia, quibus eſt datus certus modus ſignificandi, vt hic.

119 Notorium eſt perfecta notitia rerum vſui ſubiacentium.

120 La probança ſuperlatiua en qualquier materia que ſea en tonces es viſto verificarſe, quando aliquid nulla inficiatione celari aut negari poteſt.

121 Iuris ratio dictat, vt nobilitas à perſonis non à reb. prædicetur.

112 Illa interpretatio dicitur neceſſaria, quæ fit per punctum rationis: illa vero, quæ fit ex æquitate, dicitur probabilis.

123 Ratio finalis lib. 9. infra eodem, dum excipit nobilem notorium, ne lite durante ſuper ſua nobilitate contribuat.

124 Notorietas nobilitatis eſt fortior, quam præſumptio ignobilitatis contraria.

125 Copula, &, quoties ponitur inter duo, quorum vnum alteri ineſt, ambo in vnum reſoluuntur, vt latius hic.

126 Publice intereſt verba impropriari ſecundum ſubiectam materiam & negotij naturam.

127 Sæpiſſime res ipſæ veluti domus accipiuntur pro perſonis, vt in exemplis hic poſitis.

128 Subiecta materia facit, vt vnum verbum pro alio accipiamus.

129 Res à perſona non e diuerſo conditionem accipit.

130 Los mares, rios, la elada, el frio, & alaben y bendigan al Señor: como ſe entiende.

131 El hidalgo de ſolar conocido, es hidalgo muy notorio de cuya nobleza no ſe puede dudar.

132 Communis vſus loquendi & intelligendi præfertur verbis, hoc eſt, propriæ dictionis ſignificationi, etiamſi verba proferantur à Principe, vt in num. 133. idem ſi à lege, n.134. imo & peritorum verba accipiuntur ſecundum communem vſum loquendi, n.153.

136 Verba nunquam intelliguntur impropriari, quando intelliguntur ſecundum communem vſum loquendi.

137 Rerum vocabula moribus magis vtentium intelliguntur emanaſſe, quam a iure ſcripto.

138 Natura noua quotidie nomina edere properat.

139 Triplex eſt ius completum probandi nobilitatem: primum eſt, el que ſe llama de ſolar conoſcido: ſecundum res iudicata, id eſt, por executoria de hidalguia: tertium eſt per præſcriptionem legitimam.

140 Deſcendentes à nobili notorio de ſolar conoſcido, an vllo tempore amittant hoc ius quoad tributa & contributiones, vulgo, para pechar, etiamſi ipſi vel eorum prædeceſſores contribuerint.

141 Et quid ſi ipſemet, qui vult declarari nobilis in quæſtione præmiſſa, ſimul cum patre, auo & proauo cenſum ſoluerit plebeium.

142 Et an idem ſit in nobili, de executoria de ſolar conoſcido, vel ſuper nobilitate ſimpliciter in proprietate vel poſſeſſione.

143 L. 9. hoc tit. 11. lib. 2. Nou. Collect. Reg. in propoſito intellectus.

144 Tranſactio facta à Conciliis populorum cum aliquibus, qui prætendebant ſe eſſe nobiles, vt in poſterum ipſi & ſucceſſores eorum in certa quantitate & forma contribuerent, & non amplius nec alias, an præiudicet ſucceſſoribus & fiſco vel releuet, vt ſaltem teneantur ſucceſſores pro illa parte vel quota.

QVÆSTIO XIV.

In eandem lib. 8. titul. 11. lib. 2.

Nobilitas Hiſpanica, id eſt, *la hidalguia*, quibus modis probetur?

QVÆRO ſecundo circa eandem leg. quibus † 1
modis probetur nobilitas, hoc eſt, *la hidalguia de España*. Nobilitas enim ſanguinis non
datur à natura: omnes namque homines ſunt æquales. Quamuis † ergo naturali præſumptione quili- 2
bet præſumatur eſſe bonus, ex bonis & naturalibus principiis, quia qualia ſunt principalia, talia præſumuntur principiata: ſed natura eſt bona, & ideo quilibet præſumitur eſſe bonus, niſi offendiſſe probetur, l. merito, ff. pro ſocio, l. quoties, §. qui dolo, ff. de probation. cum ſimil. vt inquit Bald. in l. 1. num. 9. Cod. ſi omiſſ. ſit cauſ. teſtam. Similiter † 3
etiam etiam licet in dubio nemo præſumatur natus de infecta radice, ſed de proba ac ingenua progenie, vt in l. 3. C. de infantib. expoſit. notatur. in cap. cum deputatur, de iudiciis, nemo tamen præſumitur † nobilis, ſed potius plebeius niſi probetur magnas, ita Bald. in l. non ignorat. col. 1. num. 3. de his, qui accuſ. non poſſunt. Sequitur alios allegans Baëça de inop. debit. cap. 14. num. 100. & probat late
Tiraquel. de nobilitat. cap. 10. n. 13. & † plures refe- 4
rens Maſcard. dict. concluſ. 1094. n. 1. & inquit Bart. in l. 1. n. 10. C. de dignit. lib. 12. quod ſoli Florentini de iure communi ſunt nobiles, non alij, & D. Couarr. li

lib. 1. var. reſolut. cap. 16. num. 10. circa finem, & Auend. in 2. part. cap. 14. prat. num. 24. verſ. in dubio non præſumitur. Tiber. Decian. conſ. 66. n. 5. lib. 3. Ioan. Garç. in præſenti gloſſ. 12. num. 15. & gloſſ. 11. n. 51. & gloſſ. 10. num. 1. Sequitur alios referens D. Anton. de Padill. in l. ſi ædibus, num. 5. cum ſeqq. C.
5 de ſeruit. aqu. & eſt expreſſa lex † Regia hæc noſtra
pragmatica Cordubenſ. in princip. pro hac ſententia, ibi: *Pues el derecho reſiſte a ſu poſſeſſion, y que nos tenemos fundada nueſtra intencion, contra quien no prouare la tal exemption e communidad.* Fallit in Vizcaginis originariis immemorialibus, vt latiſſime docebimus infr. q. 5. ſuper hac eadem l
6 Probatur igitur † primo nobilitas iure commu-
ni per reputationem, iuxta text. in l. cognitionem, ff. de var. & extraordin. cognit. text. in l. prouidendum, C. de poſtul. & ibi gloſſ. Bald. & Salycet. Is igitur præſumitur & erit nobilis & nobilis fit, quem vulgus & commnnis hominum æſtimatio nobilem reputat, vt in l. 8. ſupra hoc titul. ibi: *Eſtuuieron pacificamente en reputation y poſſeſſion de hombres hijoſdalgo.* Et voluit Dynus conſilio 11. incip. quæſtio & articulus talis eſt. Bartol. in l. 1. num. 97. cum ſeqq. & ibi Platea, C. de dignitat. lib. 12. Guid. Pap. deciſion. 18. num. 2. Albericus in prima parte ſtatut. quæſt. 137. Lucas de Penna in l. mulieres, col. 3. C. de dignitat. lib. 12. Paul. Caſtrenſ. conſ. 22. num. 2. in princ. & conſ. 107. num. 2. lib. 2. Barbat. conſ. 57. num. 24. lib. 2. Calcan. conſ. 8. num 13. Socin. conſ. 246. num. 3. lib. 2. Curt. Senior. conſ. 18. n. 2. Felin. in cap. ſuper eo, el 2. num. 5. de teſtibus. Ripa lib. 2. reſponſ. cap. 26. n. 8. vbi quod communis exiſtimatio in hoc eſt magis quam lex: ſequitur plurimos referens Tiraq. de nobilit. c. 10. per totum, & Menoch. de arbit. iud. 2. caſu 670. n. 4. & inquit Tiraq. vbi ſupra n. 8. quod fama publica conſtituit aliquem
7 † in quaſi poſſeſſione immunitatis: & hoc tenent
omnes Philoſophi & Iuriſtæ ſecundum Otalor. de nobilit. 3. part. cap. 6. num. 6. & ſequitur Decian. conſ. 66. n. 69. lib. 3. & plures citans Maſcard. de probat. 2. tom. concluſ. 1094. num. 8. & 9. & 12. & Ioan. Garç. hic gloſſ. 7. num. 11. Caſſan. in catalog. gloriæ mundi, 8. part. conſider. 16. per tot. Idem Caſ-
8 ſaneus conſ. 64. num. 11. dicens, quod † ad pro-
bandam nobilitatem eſt magis neceſſarius articulus de reputatione & communi opinione, quam dicere, quod ſit ex tali nobili domo: & quod ſatis plene probatur nobilitas, quando maior pars teſtium deponit aliquem fuiſſe exiſtimatum & & reputatum pro nobili, Matienc. in l. 7. titul. 7. lib. 5. Nouæ. Collect. Reg. gl. 4. num. 3. & Maſcard.
9 d. num. 12. quod procedit, dummodo † iſta repu-
tatio & communis opinio fuerit immemorialis, ſecundum Rip. vbi ſupra n. 10. Ioan. Andr. in c. Abbates, de priuileg. lib. 6. Ludou. Rom ſingul. 289. & late Otalor. de nobilit. 3. part c. ſeptimo, per totum, eſtque vera & recepta ſententia, quam prædiximus.
10 Similiter † etiam quoad tributa conſuetudo
erit attendenda, ſecundum Bald. in l. miſſi opinatores, n. 6. & 14. C. de exactor. lib. 10. tradit Otalor. de nobilit. 2. part. c. 5. n. 16. vbi quod in propria materia contributionum & immunitatis ſpecialiter à iure cautum eſt, legem & conſuetudinem vniuſcuiuſque loci & ciuitatis debere conſeruari, vt optime inquit & probat text. in l. ſemper, §. legem, & ibi gl. ff. de iure immunit. Sed & ſunt alia iura idem probantia, quæ refert Otalor. vbi ſupra & tenet Caſſan. in Catalog. gloriæ mundi, ſupra citat. in verſ. & ideo, vbi ex Cæpol. refert nobiles eſſe ex ſtatuto vel conſuetudine, qui admittuntur ad conſilia &
officia. Idem in conſuetudine & ſtatuto reſpectu immunitatis à tributis, expreſſe & latiſſime probat Syluan. conſ. 60. num. 16. cum ſeqq. in 2. part. ſuorum conſ. & D. Sarm. lib. 1. ſelect. interpret. c. 15. n. 3. Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cent. 1. caſu 67. & Ioan. Garç. in præſenti gl. 7. num. 13. & 22. No-
bilitas † enim nihil aliud eſt, quam qualitas illata 11
per Principem, qua quis vltra honeſtos plebeios acceptus oſtenditur ſecundum Bart. in d. l. 1. n. 63. in princ. C. de dignit. lib. 12. & alios plures, quos refert & ſequitur Decian. conſ. 66. num. 1. lib. 3. vbi cum Baldo & aliis, quod Princeps, quem vult, nobilitat: quod probatur c. 6. Eſther, & probat latiſſime & ſigillatim dictam deſcriptionem nobilitatis frater Guardiola, *de la nobleza de España*,
cap. 4. Quinimo † vt quis vere dicatur nobilis, 12
oportet, quod à ſtatuto ſit nobilis, vt cum Bartol. & aliis probat Decian. vbi ſupra n. 2.
Nec † contra ſupradicta obſtat opinio quædam 13
noſtri gloſſatoris fundata in doctrina Bart. in l. 1. n. 100. C. de dignit. lib. 12. vbi tenet ad probandum nobilitatem non ſufficere, articulum ſimpliciter facere nec probare, quod talis fuit vel eſt reputatus nobilis, quia verbum nobilis eſt æquiuocum, ſed requiritur probari, quod ſit nobilis ea nobilitate, quæ faciat quẽ differre à plebeio ſeu populari: ſicque actus poſitiui & diſtinctiui nobilium à plebeis probãdi ſunt, de quibus alias fit mentio in l. ſi conſtat, ff. de appell. & in l. capitalium, §. ſolent, ff. de pœnis. Quæ diſtinctio conſtat etiam ex diuo Paul. in epiſt. Sic nos exiſtimet homo, vbi fit mentio nobilium & ignobilium, & prius ex Iſaia Prophet. c. 3. ibi: *Tumultuabitur puer contra ſenem, & ignobilis contra nobilem*, & ad Bartol. vbi ſupra ſe remittit Guid. Pap. deciſ. 387. n. 2. pag. 520. Voluit etiam idem Guid. Pap. dec. 88. verſ. & à populo nobiles, &c. pag. mihi 37. in princ. & D. Couar. lib. 1. var. reſol. c. 16. n. 10. circa fin. probat latius Ioan. Garç. in præſenti gl. 7. n. 22. per totum, & gl. 12. in princ. & in n. ſeqq. Quare inquit ille (nunc intrat eius opinio, de qua in hoc verſiculo agimus) ſe ita intelligere
ſuperiora, nempe † non quod ſola fama, æſtima- 14
tio aut reputatio faciant per ſe ſolum aliquem nobilem, ſed quod actus, qui vulgo reputantur actus nobilium & non plebeiorum, faciant nobilem, quia hi actus diſtinguunt nobilem à plebeio, per quos probatur nobilitas. Quod non ſolum iure communi probat, ſed etiam iure Regio per noſtram hanc legem ibi, *En que los hijoſdalgo no ſon tenudos pagar*, & in l. 7. huius titul. 11. ibi, *Que a conſtumbraron a pagar los buenos hombres pecheros*, & in l. 27. hoc eodem tit. 11. ibi: *alguna coſa que no pagaueran los hijoſdalgo*. Vnde fit ſecundum eund. Ioan. Garç. d. gloſ. 7. in fin. vt quod Tiraquel. de nobilitat. cap. 10. n. 6. affirmat, in arbitrio iudicis eſſe, iudicare vtrum quis ſi aut dicatur nobilis aut ignobilis, intelligendum hoc ſit iuxta modo dicta, nempe vt iudex arbitretur factum, nempe, an probata ſit diſtinctio actus & exercitatio ipſius per tempus à lege noſtra definitum: & quod ita ſtabit arbitrium in facto, non vero extendetur ad ius: quare ſi diſtinctio prædicta non ſit probata vel tempus vel actus exercitatio, ceſſabit arbitrium ſecundum ipſum.
Hæc † namque noſtri gloſſatoris opinio vera 15
quidem ſimpliciter & indiſtinctè non eſt, nec DD. ab eo pro ipſa citati hoc ita exprimunt aut declarant: Guido enim d. deciſ. 88. ſolum ponit facti contingentiam, de portantibus zonam deauratam loco illo ab ignobilibus non præcingi ſolitam

Barto. præterea *vbi ſupr.* ab eo allegatus, etiamſi requirat actum, qui oſtendat diſtinctionem ab ignobilibus, hoc vnum intendit, vt detur aliquod medium, quo nobilis ab ignobili diſcernatur, in locis nempe, vbi actus poſitiui ſiue poſſeſſiui diſtinctiui habentur: ſed in locis omnino liberis, vbi nulli ſunt actus diſtinctiui (prout non ſunt in corpore *de las villas, y ciudades, anſi de Vizcaya como de la prouincia de Guipuzcoa, y en el villa de Mena, y en el valle de Horozcoy eſtado de Ayala*, & conſimilibus, nequaquam hoc præciſe requirit Bart. neque in his loquitur: ſed neceſſario intelligendus eſt, vt eius litera præſupponit in dictis primis locis, vbi inueniuntur & ſunt prædicti actus diſtinctiui: alias enim eius doctrina verificari nó poteſt: in populis igitur, vbi nulli actus diſtinctiui ſunt, neceſſario recurrendum eſt ad ius commune, & ſic ad probationem nobilitatis per communem reputationem & famam inconcuſſam à tempore immemoriali familiarum ab antiquo nobilium: *o por via de ſolar conocido*, de quo inferius agemus ſuper hac eadem l. *quæſt.* 16. *per totam.* In prædictis igitur locis & oppidis, vbi & apud quæ nulli exſiſtunt actus diſtinctiui, non loquitur *vbi ſupr.* nec alius Doctor; imo nec noſtra lex Reg. cum ſimilibus, vt late oſtendimus *infra, ſuper ea quæſt.* 17. Quod ſi aliud diceremus, eſſet vna opinio ſingularis ac pernicioſiſſima & euitandæ nobilitatis omnium familiarum ab antiquo nobilium exſiſtentium ac degentium in locis plane liberis & exemptis. Nec Tiraq. quem pro ſe citat Ioan. Garçia, aliud ſentit, ſed potius priorem communem ſententiam.

Reſoluimus igitur ex ſupradictis, doctrinam Bart. *in d.l.*1.*n.*100.*& ſequacium*, de qua modo agimus, ſicque opinionem Ioan. Garſiæ contrariam procedere ſolum & intelligendam eſſe neceſſario & præciſe, non quidem ſimpliciter & indiſtincte, prout iacet, alias vera non erit: ſed tantum in illis ciuitatibus, oppidis & pagis, vbi ſunt actus diſtinctiui: ſecus vero in illis, vbi huiuſmodi actus nulli ſunt; in his enim vera & tenenda eſt prædicta communis & recepta ſententia, quæ habet, nobilitatem ſufficienter probari per communem reputationem, exiſtimationem, famam & communem opinionem abſque aliis actibus extrinſecis, poſſeſſiuis & diſtinctiuis, quia ibi nulli horum ſunt aut exſiſtunt: dummodo immemorialis ſit prædicta reputatio & communis exiſtimatio, vt prædiximus.

16 In cuius † quidem communis & veræ ſententiæ ſicut oportet intellectæ confirmationem, primo facit, quia nobilitas non eſt qualitas naturalis, ſed phantaſtica, non ſubſtantia, ſed attributum accidentale, variabile, quia nec habetur in corpore, nec in parte corporis ſenſitiua, vt colligitur ex traditis per Bart. *in d.l.*1.*C.de dignitat.l.*12.*n.*61.*&* 71.*cum intermediis:* & voluit Caſſan. *conſ.*64.*n.*9.*&* Tiraq. *de nobilit.c.*10.*n.*13. Cum ergo nobilitas tota conſiſtat in opinione, reputatione & exiſtimatione, vt habet communis prædicta, ſane ab illa quoque ſola reputatione debet conſtrui & deſtrui,
17 *arg.l.nihil tam naturale.ff.de reg.iur.* Exemplum † etiã habemus in probenda Iudaicæ aut Mahometicæ ſtirpis poſteritate, in qua dubitari non poteſt, niſi quod de ſola opinione, reputatione ac fama comprobetur, imo & per indicia quoque genus probatur, iuxta gl. *in l.*1.*ff.de probat.* Aret. *conſ.*37. Alfonſ. à Caſtr. *de iuſta hæretic.punit. lib.*1.*c.*7.*col.*9. ſequitur Hippolyt. *in l.de minore, §.plurimum, n.*88.*ff. de quæſt.* & in propriis terminis Auend. *in ſuo dictionario, verb.Iudios*, vbi etiam idem dicit in probannda nobilitate: quod prius tenuit Bald. *in l.prouidendum, n.*1.*C.de poſtul.* nempe quod per famam probetur. Et tamen iſtæ tales Iudaicæ aut Mahometicæ gentis proles, nullo actu extrinſeco viſibili, neque vlla nota aut ſignaculo exteriori oculari diſcernuntur ab aliis originariis Hiſpanis; quare igitur non idem dicendum erit in probanda proſapia eorum nobilium, qui circa viſibilem diſtinctionem ſunt nati, viuunt ac degunt inter alios ignobiles? Secundo & quod nobilitas poſſit & debeat conſtare ex ſola reputatione immemoriali, probamus concludenter à ſufficienti partium enu-
meratione. Si † enim deſideras bonam fidem, illa 18
cauſatur ab auditu maiorum ſemper clamantium & dicentium, illum, de quo quæritur, eſſe nobilem & de nobili ſtirpe & proſapia natum, & quod de hoc ſemper fuit & eſt publica vox & fama, & quod pro talibus nobilibus maiores ſui ſemper fuerũt communiter habiti & reputati: quæ omnia inducũt bonam fidem in vtente aliquo iure, Bart.
*in l.Celſus, n.*4.*ff.de vſucap.* Imo in † incorporalibus, 19
vbi agitur de præſcribenda libertate, iſta bona fides ſemper præſumitur in dubio, niſi de contraria, & ſic de mala fide probetur: communis ſecundum Abb. *in c.ſi diligenti, n.*21. *de præſcript.* & Paulus Pariſ *in d.cap.ſi diligenti, n.*24. quem refert & ſequitur Menoch. *in rem.*13.*recuper.poſſeſſ.n.*72. *verſ. quarta,* & ſequitur D.Anton. de Padill. *in l.*11. *n.*37. *C.de*
ſeruit. & aqua. Data † autem immemoriali quaſi 20
poſſeſſione (prout in noſtra ſpecie requiritur) bona fides præſumitur, Barbat. *conſ.* 35. *n.*20. *lib.*2. Roland. à Valle *conſ.*3.*n.*95. *lib.*1. Menoch. *de arbitr. iudic. lib.*2. *caſu* 43. *n.*2. id quod probatur *in cap.*1.*de præſcript.lib.*6.

Si vero † in probanda nobilitate ex communi 21
reputatione deſideras titulum, illum tibi exhibet quaſi poſſeſſio immemorialis, *l.*2.*§.ductus aquæ, ff.de aqua pluu. arcend.* Barbat. *conſ.*35.*per tot.lib.*2. Omnis enim longa quaſi poſſeſſio dicitur vera tituli probatio, Cur.Iun. *conſ.*157.*n.*18. Barbat. *conſ.*38.*n.*18.*lib.*2. Ceph. *conſ.*342. *n.*24. & valet argumentum à titulo putatiuo ad verum, *l.quod vulgo, ff. pro emptor.* concurrente videlicet iuſta cauſa (quæ immemoriali videtur ineſſe) quoad effectus, qui tractu ſucceſſiuo temporis producuntur, ex his, quæ late adduxit D.Sarm. *lib.*1.*ſelect. interpret. c.*6.*n.*3.

Quod † ſi etiam deſideras quaſi poſſeſſionem 22
nobilitatis, ecce illa quoque cauſatur ex communi reputatione, *argument.l.*Barbar.Philippus, *ff.de offic. prat. l.*2.& ibi Bald. *C.ſi ſeruus vel lib. ad decur. lib.*10.*l.*1.*§.Iulian. ff.de lib.agnoſc.* DD. *in l.non nudis, & in l.non epiſtolis.C.de probat.Oldrad. conſ.*254.*n.*5. *& conſ.*244. *num.* 9. vbi in terminis immunitatis atque exemptionis contra ipſum Principem, Carol. Ruin. *conſ.*128.*lib.*4. *& conſ.*51. *n.*28. *lib.*5. Iſta enim quaſi poſſeſſio nobilitatis videtur comparari acquiſitioni quaſi poſſeſſionis libertatis, quam
acquirit ſeruus. Sicut † enim hic ſi pro libero ſe 23
gerat bona fide, ſtatim priuat dominum ſua quaſi poſſeſſione, *l.igitur. §.poteſt, l.liber, §.fin. ff.de liber. cauſ.* Bart.& DD. *in l.*3. *§.ſi ſeruus, ff.de acquirend. poſſeſſ.* & iſta quaſi poſſeſſio eſt habilis ad præſcriptionem libertatis longo tempore, *l.*1.2.*&* 3.*C.de præſcript.long.temporis.quæ pro liber.l.*26.*tit.*29.*part.*3. Idem quod in terminis libertatis ita videtur ſentire, Paul. de Caſtr. *in l.hæc autem iura, n.*5.*ff.de ſeruit. vrban præd.* ibi: *Niſi illi ſe geſſerint pro liberis & non*

pro

pro ſubditis, & ſic præſcripſerint libertatem: & tradit Oldtad. *vbi ſupr.* paſſimque DD. Ita in noſtra ſpecie concludendum videtur, vt ſicut in locis non exemptis, vel in quibus reperiuntur tributa plebeiorum, nobilitas probatur ex tribus pacificis poſſeſſionibus litigantis, patris & aui, & ex communi reputatione immemoriali nobilitatis & ex geſtione & non ſolutione tributorum propter nobilitatem ſanguinis, & non ex alia cauſa, vt probat noſtra pragmat. Cordubenſ. Ita conſimiliter ſit dicendum in locis plane liberis, vbi nulla ſunt tributa plebeiorum, neque æquipollentes actus diſtinctiui, vt ſcilic. ex ſola geſtione, reputatione & quaſi poſſeſſione pacifica immemoriali nobilitatis probatio compleatur: & ſic verificentur iſto caſu leges & pragmaticæ iſtius Regni. Eſſet enim
24 † valde iniquum, ſi nobilis familia ab antiquo amitteret ſuam priſcam nobilitatem ob hoc ſolum, quod degerit in loco exempto, vel inter alios forte nobiles, id quod minime eſt dicendum: quia eſſet coanguſtare probationem nobilitatis, contra *l.quoniam, C.de hæret.* atque fauorem, priuilegium & beneficium locorum exemptorum & nobilium in manifeſtam iniuriam incolarum eorum retorquere, contra *l.quod fauore, C.de legib.* & inducere in diminutionem id, quod ad augmentum fuit inductum contra *l.leg.inutiliter, ff.de adimend.leg.*

25 Tertio † ſuperiora confirmantur, nempe quod nobilitas probetur per poſſeſſionem & reputationem & ſic per præſcriptionem immemorialem, argum. text. *in d.c.*1.*de præſcript.lib.*6. & in terminis tenet Bart. *in d.l.*1.*n.*97.*cum ſeqq. C.de dignit. l.*12. & ibi cæteri DD. Rip. *lib.*2.*reſponſ.*26. *n.*9. *&* 24. *& melius reſponſ.* 14. *n.*9. *&* 10. *de diuerſis reſcript.alias reſponſ.*183. Tiraq. plures referens, *de nobilit.c.*14.*n.*1. Caſſan. *in Catalog.gloria mundi,* 8.*par-*
26 *te, conſider.*20. Vbi † etiam, quanto antiquior, tanto nobilior, & quod magis relucet à parentibus relicta, quam à Principe ſine virtute donata, Otalor. *de nobilit.*3.*part.c.*7. D.Couar. *lib.*1.*variarum reſolut. c.*16.*num.*10. *circa fin.* vbi teſtatur eſſe receptum in his Regnis pragmaticis ſanctionibus & Forenſi vſu, Auend. *in* 2. *part. c.*14.*prat.n.*24. Roland. à Vall. *conſ.* 66.*num.*24. *lib.*2. Ioann. Garç. *in præſenti gloſſ.*12.*in princ.& per totam.* & Maſcard. *de probat. concl.*1094.*n.*2. & quod ſit perfectior & honoratior, quanto antiquior, probat *l.*2. *ad fin. tit.*21.*part.*2. & Tiraq. *vbi ſupr. c.*19. Peleaz. *de maiorat.* 1.*part.q.*51.*n.*10. Ioann. Garç. *ex præſenti gl.*7. *n.*27. ſed & iure nouiſſimo Regio (ſi eidem nouo Gloſſatori credimus) nobilitas, tempore immemoriali probatur in proprietate & poſſeſſione de vſu, quæ iure communi ad hoc per tempus 40. annorum in hac immemoriali probanda erat, hodie viginti annorum, etiam in proprietate ſufficit ex l. 7. *ſupra* hoc titul. ibi, *que eſtuuieron en poſſeſſion de hidalguia de tanto tiempo aca, que memoria de hombres no es en contrario, y de veynte años nunca pecharon, ni vſaron, ni acoſtumbraron a pechar.* Et quod lex illa contineat probationem proprietatis, non vero poſſeſſionis, patet ibi? *Que todos los hijoſdalgo, que ſon hijoſdalgo, &c.* quam legem 7. hæc noſtra 8. extendit ad probationem quoque cauſæ poſſeſſionis, cum lex illa 7. nihil de ea loqueretur. Quo fit, vt additio marginaria ſuper dict. leg. 7. dicens eam legem eſſe intelligendam in eo, quod dicit *de los veynte años* poſſeſſione, per per legem ſequentem, fallitur. Melius enim diceret: Ampliatur in poſſeſſione per legem ſequentem, in qua hoc exprimitur illis verbis. *Y por ella mandamos y ordenamos, &c.* vt noue aduertit Ioannes Garç. *d.gloſſ.* 7. *num.*16. *verſ. ad idem, & gloſſ.*18. *num.*7. *verſ. lex autem noſtra.* Sed nihilominus intellectus prædictus additionis marginariæ *d.l.*7. verior & tenendus mihi videtur, nempe vt eadem lex 7. dum de immemoriali loquitur, intelligatur quoad proprietatem, ita quod tunc actus poſitiuos diſtinctiuos non ſit neceſſarium probare: at vero dum agit de probatione 20. annorum per actus poſitiuos diſtinctiuos, intelligi debet quoad iudicium poſſeſſionis, per legem 8. ſtatim ſequentem. Minor enim probatio requiritur in probanda poſſeſſione nobilitatis, quam proprietate ex diſpoſitione dictarum legum, vt ex ipſis patet & notat Couar. *lib.*1. *var. reſol. c.*16. *num.* 10. Sed & eadem lex noſtra admittit probationem nobilitatis per immemorialem, quoad proprietatem & poſſeſſionem, vt prædiximus, cum poſſeſſione de viſu ſuper non ſolutione tributorum viginti annorum continuorum & completorum, trium perſonarum, nempe actoris eiuſque patris & aui, vt patet in dicto verſicul. *Y por ella mandamos*, & ibi: *Y que quanto al abuelo, eſta tal depoſicion ſea auida por baſtante, aſſi para la propriedad, ſi ſobre ella ſe fundare el pleyto: como ſobre la poſſeſſion, ſi ſolamente ſe ſiguiere el juyzio poſſeſſorio*: quamuis hoc de perſona nobilis litigantis non exprimeretur in dicta l.7. Si vero ſolum de poſſeſſione agatur, non requiritur immemorialis, ſed tantum poſſeſſio prædict. trium perſonarum viginti annorum, hoc addito in ſupradictis duobus caſibus, *que en quanto al abuelo la depoſicion de oydas, ſea auida por depoſicion baſtante*, ſi teſtes deponentes non viderunt ipſum auum propter eius antiquitatem, neque eius recordentur. Addit
† præterea noſtra lex 8. alium tertium caſum 28
probationis nobilitatis localis per poſſeſſionem viginti annorum pacificam litigantis, eiuſque parentis. Hæc autem poſſeſſio nobilitatis localis locum eius non egreditur: & iſte caſus tantum reperitur iure noſtro Regio nobilitatis, & non alius, vt aduertit Otalor. *de nobilit.*2. *par.cap.*5.*num.*9. & Ioann. Garç. *dict. gloſſ.*7. *num.*20. *& gloſſ.* 12. *numer.*11.

Et quamuis probatio nobilitatis prædict. 40. annorum realis poſſeſſionis de viſu, attento iure communi requiſita, & 20. annorum iure Regio, fieri debeat per actus poſitiuos, qui faciant diſtinguere nobilem à plebeio, vt voluit idem Gloſſat. *gloſſ.*12. *num.*1. *cum ſequentibus*, & conſtat
ex noſtris legibus Regiis: intelligendum † ta- 29
men neceſſario hoc eſt in locis, vbi ipſi actus poſitiui diſtinctiui exſiſtunt: hoc namque ſupponunt ipſæmet leges. At vero vbi & apud quos populos nulli huiuſmodi actus exſiſtunt, quia ſunt omnino & plane liberi, impoſſibilis eſſet prædicta probatio. Vnde recurrendum eſt ad alios legitimos modos probandæ nobilitatis à iure introductos ab ipſiſmet legibus omiſſos, non vero correctos, *argument. l.commodiſſime, cum materia, ff. de liber. & poſthum. & l.præcipimus, C. de appellat. cum l.ſancimus, C. de teſtament.* prout ſunt communis reputatio, exiſtimatio & fama nobilitatis à tempore immemoriali, vt vidimus. Et præterea *por ſolar conocido*, de quo poſtea ad finem huius quæſtionis agemus: non enim huiuſmodi nobilibus in locis omnino liberis & exemptis per noſtras leges præiudicium generari vllum dicendum eſt, alioquin iniquiſſimum eſſet, atque præter intentionem earundem, agentium tantum de

locis, vbi ſunt prædicti actus poſitiui diſtinctiui, non vero de omnino liberis, in his enim ad alios legitimos modos probationis deueniri debet, ne ius & leges in hac ſpecie adeo neceſſaria deficere videantur, cum probatio notoriæ nobilitatis adſit, in præiudicium quamplurimum familiarum illuſtrium atque ab antiquo nobilium, quibus nullo modo Reges noſtros præiudicare voluiſſe cenſendum eſt, *argumen l.2.§.ſi quis à Principe. cum vulgaribus.ff.ne quid in loc.* de quo latius dicemus *infra quæſt.16.ſuper hac eadem l.& ſupra quoque diximus.*

Non igitur ita indiſtincte ac præciſe debuit Gloſſator noſter hanc materiam intelligere, prout fecit euertendo nobilitatem antiquiſſimam & notoriam Vizcaginorum, aliorumque nobilium degentium in locis aliis plane liberis, in quibus nulli actus diſtinctiui exſiſtunt: qui enim diſtinguit, proximus eſt veritati, vt *inquit Philoſophus,* præcipue vbi veritate lege, foro, conſuetudine immemoriali atque Regiis confirmationibus nobilitas iuuatur atque comprobatur, prout in Vizcaginis originariis immemorialibus contingit, vt *dicemus in dict. quæſt. 17. ſuper hac eadem lege.*

30 Supereſt videndum † circa hunc modum probandi nobilitatem, de quo agimus, nempe per reputationem & exiſtimationem immemorialem, *an ad valorem ipſius immemorialis requiratur ſcientia & patienia Principis, contra quem præſcribitur immunitas & exemptio.*

Difficilis profecto quæſtio eſt & ſatis controuerſa, ſed tamen iam reſoluimus cum magis communi ſententia, *lib.1.pract.quæſt.quæſt.85.per totam* aduerſus nonnullos, partem negatiuam eſſe veriorem & tenendam, nempe ſcientiam prædictam non requiri: id quod ibi probauimus, idem nunc probo. Eſtque præterea magis communis & verior ſententia, vt teſtatur Decius *conſil.85. n.2.* & plures citans Antonius Gabriel *lib. 5. commun. opin.de præſcript.concluſ.1.num.59.& 60.* Et loquens in præſcribendis regalibus, iuriſdictione, pedagiis, & ſimilibus, aliiſque incorporalibus eam ſequitur & teſtatur veram & communem Balb. *de præſcript.in 2.part. 3. partis princip. q.6. num.22. volum.8. tract. diuerſ.* Doctor. *fol.25. in antiquis*, & in ſpecie nobilitatis contrarium probat cum Tiraquel. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1094. *num.2. in fin.* etſi ægre ferat Ioannes Garçia *gloſſ.7. num.7.* reſoluit tamen ſicut nos, quod in caſibus in quibus ad introducendam huiuſmodi præſcriptionem, requiritur ſcientia & patientia Principis, ſufficiat ſcientia & patientia officialium Regis aut alterius aduerſus quem præſcribitur, etſi is neſciat iuxta Doctores à nobis allegatos, & nouiſſime Octauian.Cacheran.*conſ.2.num.12.* Et non requiri prædictam ſcientiam eius, contra quem præſcribitur, tenet idem Octau.*conſ.34.n.42.*

31 Quinimo in caſu, de † quo agimus, in probanda nobilitate per præſcriptionem immemorialem, ipſemet Ioan. Garçia *dict. gloſſ.7.num.31.* recte probat non requiri ſcientiam Principis neque officialium eius, quia ſufficit ſcientia & patientia *de concejo*, vt nuncupatim tenet Balb. *vbi ſupra in 2.part.5.partis princip.7.quæſt.num.4.* Loquitur tamen in præſcriptione quadraginta annorum: idem erit ergo à fortiori in præſcriptione immemoriali. Quod alia ratione veriſſimum efficitur: *porque el concejo es el que baſta eſto, porque a ſu Mageſtad ſiempre ſe le paga ſu ſeruicio entero por el concejo, y anſi ſuple por el que ſe excuſa por noble*, vt indicauit Ioan. Garç.*vbi ſupra.* Et in † Vizcaginis 32 ſcientia, & non ſolum patientia, ſed etiam expreſſus conſenſus Principis ſimul interuenit, vt patet ex foro de Vizcaya eiuſque confirmationibus Regiis, in quo nobilitas antiquiſſima & notoria omnium Vizcaginorum originariorum expreſſe continetur atque profertur, & à noſtris Regibus ex certa ſcientia confirmatur atque proprio iuramento roboratur & ſtabilitur.

Quarto † principaliter prædicta communis 33 ſententia de fama concurrente in antiquis, ſi ea ſit inconcuſſa, prout in noſtra ſpecie requiritur, confirmatur, quia in omnibus antiquis hominum memoriam excedentibus fama plene probat & ſufficienter, gloſſa *in l. at qui natura, §. cum me abſente, ff.de negot.geſt.* Iaſon *in l.admonendi, n.242. ff.de iureiur.* latiſſime Barbat.*conſil.18.vol.3.* Auend. *de exſequend. mandat.Reg.1.part.cap.6. num.6.* Matthæ.de Afflict.*deciſ. Neapolit.* 277. Roland. à Valle *conſ.3. num.48.cum ſeqq.lib.1* Menchac.*lib.2.controuerſ.illuſtr. cap.84. num.14.* Mexia *in l.Regia Tolet. & in 23.fundamento 2.partis, num.11.* dicit communem plures citans Petrus Duennas *in regul.299. fallen.7.* vbi quoque quod eſt verũ. Idem facit Maſcardus *de probat. ſecundo tomo, concluſ.753. num.7.* vbi *num.8.* ampliat, etiam vbi agitur de graui præiudicio, vt in probatione dominij, plures id tenentes citans, *& eſt l.29.tit.16.part.3.* vbi Gregorius Lopez, & in propriis terminis nobilitatis Caſſan.*conſil.64. num.10.* Duennas *vbi ſupr. limitatione* 3. Auendanus *2.part.cap.14.prætor.num.24.* Matienc. *in l.7.tit.7.lib.5.Nou. Collect. Reg. gloſſ.4.n.3.* Id quod eſt indubitabile, quando † præſens ſtatus 34 rei non repugnat. Aymon Crauet. *de antiquitat. tempor.1. parte, an fama faciat fidem in antiquis, & in §.viſo in hac 1.in § viſo de fama, n.32.* Alciat. *de præſumpt.3.reg.præſumpt.21.n.15.* Sufficit enim me† 35 reperiri in poſſeſſione vel quaſi iuris alicuius, ad hoc vt virtute immemorialis nihil aliud probare debeam, vt late per Barbat. *dict. conſ.18. n.11. cum ſeqq. lib.3.* Si ergo quis doceat immemorialiter de communi reputatione & fama ab antiquo de ſua ac ſuorum geſtione & de quaſi poſſeſſione nobilitatis ſuorum aſcendentium: & præſens iuris ſtatus non repugnet (non autem repugnat illi, qui viuit in illo loco, vbi nulla exſoluuntur aut exſiſtunt tributa plebeiornm) non video profecto, cur conſimilis probatio non debeat eſſe plena? Id quod fortius & indubie procedit quoad Vizcaginos: omnes enim & ſinguli eorum habent ſuam intentionem fundatam, quod ſint nobiles, vt latiſſime oſtendemus *infra q.17.ſuper hac eadem l.*

Quinto & præcipue communis præfata ſententia, quod ſcilicet nobilis poſſit ac debeat obtinere in virtute ſolius immemorialis inconcuſſæ reputationis ac talis quaſi poſſeſſionis in loco vel locis, vbi nulli ſunt actus diſtinctiui externi viſibiles, comprobatur tali conſideratione: vbi † enim 36 nulla ſunt tributa plebeiorũ nec alij actus diſtinctiui nobiliũ & ignobiliũ, ibi libertas nullo modo poteſt conſiderari ab oppoſito ſeruitutis: *§.1.Inſtit. de libert.l.manumiſſiones, ff.de Iuſt. & Iur.* vt probatur non intelligi libertatem, vbi ſeruitus eſt incognita: ideo cum libertas non ſoluendi tributa, non poſſit conſiderari, nec regulari à ſuo oppoſito ſoluendi tributa, neceſſarium eſt concedere prætenſam iſto caſu libertatem minime fundari ſuper actibus iſtis poſitiuis, vbi illi neque exſiſtunt neque reperiuntur, nec ſunt aut fuerunt: ſicuti

cuti enim ante ſeruitutem inuentam, nihilominus homines erant liberi, *dict. § 1. & dict. l.manumiſſiones*, nec tamen propter ſeruitutem incognitam ea propter erant minus liberi, quia libertas non conſiderabatur à ſuo oppoſito ſeruitutis, quæ tunc erat ignota, ſed ſecundum ſe & in ſe ipſa: ita conſimiliter videtur dicendum de nobilibus vrbium exemptarum, vt ſcilicet horum libertas & nobilitas non conſideretur à ſuo oppoſito ignobilium tributariorum, ſed vt illa conſideretur à libertate cohærente generi, domui ac familiæ antiquæ nobilium aſcendentium.

Vnde in libertate, quæ inducitur ex poſſeſſione, nihil mirum, ſi requirantur actus poſitiui, diſtinctiui, qui faciant cognoſci nobilem à plebeio: non ſic profecto in libertate, quæ introducitur ab antiqua nobilitate, ipſa enim, ſi de ea conſtet, habet ſufficientem præexſiſtentem materiam à qua dependeat huiuſmodi libertas non ſoluendi, vbi caſus ſe offerat: quæ materia præexſiſtens deficit in libertate, quæ inducitur per actus diſtinctiuos poſitiuos, argumento differentiæ inter actionem natiuam & datiuam, quam late proſequitur Bartol. & ibi communniter Doctores *in l. iuriſgentium.§.adeo, ff.de pact.* per quam doctrinam omnino eneruatur ac tollitur argumentum contrarium prædicti gloſſatoris, *gloſ.7. n.23.* dum inſiſtit in correlatiuo ſolutionis ac non ſolutionis tributorum.

37 Certum eſt enim, quod † nobilitas poſſidetur in ſe ipſa, prout in libertate videmus *in toto titulo, C.de præſcription.long.temp.pro libert.l.igitur §.1.ff.de lib.cauſ.* Oldra.*conſ.172.n.3.* etenim eſt hæreditaria, *l.3.tit.21.part.2.* & ita coniuncta perſonæ, vt ſicut radij ſolis non poſſunt ſeparari à ſole, ſic nobilitas non poteſt ſeparari à perſona: prout de iuriſdictione, quod non poſſit ſeparari à Republica, vnde orta eſt, inquit Bald. *in princ. tit. de feudo Marchiæ.*

Itaque libertas non ſoluendi tributa, quæ coniuncta eſt nobilitati, non regulatur à ſolutione vel non ſolutione plebeiorum, neque ab actibus diſtinctiuis, vbi illi non exſiſtunt, quia ſcilicet à ſe ipſa habet materiam ſufficienté præexiſtentem, eamque radicatam, ſecundum quod ipſa nobilitas 38 conſideratur in ſe ipſa, prout † omnes res conſiderari debent per ſubſtantiam & non per accidentia, ſecundum S.Thom.1.2.q.71.art.5. *in probatione concluſionis, in verſic. Iudicium autem dandum eſt ſecundum illud, quod eſt per ſe, & non ſecundum illud, quod eſt per accidens.* Vnde fit, quod cum talis qualitas accidentalis non immutet ſubſtantiam neque rei naturam primariam. Ioan. Faber *in §.omnium, num.3.de action.* Socin.*conſil.75. num.14. lib.1.* 39 vbi † quod qualitatum diuerſitas non facit rem diuerſam in ſpecie, ſed eadem eſt: ſic etiam qualitas illa accidentalis actuum diſtinctiuorum, quæ ab eis proponitur, non poteſt nec debet immutare in loco exempto primariam nobilitatis ſibi coniunctæ libertatis eſſentiam, naturam & ſubſtantiam, ſi quando caſus ſolutionis occurreret: ſi enim contrarium diceremus, neceſſarium fatendum eſſet, nobilitatem ſanguinis nihil aliud eſſe quam exemptionem non ſoluendi tributa: hoc 40 tamen falſum eſt. Quamuis † enim nobiles & ignobiles in locis liberis in non ſoluendo nec in ſe diſtinguendo viſibiliter videantur vniti & ſimiles, non tamen ita vniti ſunt nec ſimiles in omnibus & per omnia, quin vterque ſtatus opinione ac reputatione diſtinguatur, & quin primariam ac primæuam ſuam naturam retineat, vt traditur per gloſſ.& DD.*in cap.1.verb.vniendo, in fin. ne ſede vacant, & in c.ſicut vnire, de exceſ.Prælat.* & Rip. *in conſimili exemplo lib.1.reſp.3.n.60.reſp.80.n.60.* vbi † 41 quod vna res ita vniri poteſt alteri, vt vtraque retineat ſua priuilegia ſuamque primæuã naturam, ex traditis *in d.c.1.& in c. ſicut.* A primordio enim tituli † poſterior formatur euentus, & non ratio 42 obtinendæ nobilitatis, ſed & illius quoque origo eſt exquirenda, *l.clam poſſidere, in princ.* vbi gloſ. & DD. *ff. de acquirend. poſſ.* quia † ſemper inhærendum 43 eſt primæuæ radici & ſuo primo principio, etiamſi alij tramites intercurrant, Bald.*in c. 1. per illum text.num.4.de eo qui ſibi & hæred.& in c.1.§.his vero, num.3. de ſucceſſ.fratr.* vel de gradibus ſuccedendi, Rip. *vbi ſupra n.10.* vt ſic iam intelligamus libertatem non ſoluendi tributa, qua fruuntur nobiles, in loco omnino exempto non regulari neceſſario à præſtatione plebeiorum, nec item ab actibus externis viſilibus, per quos nobiles ab ignobilibus cognoſcantur & diſtinguantur: quid enim refert quod communi, notoria ac immemoriali reputatione ille & ille intelligantur nobiles eſſe, an vero idem percipias ex ſuo æquipollenti actus diſtinctiui viſibilis, cum nihil referat, qui ex æquipollentibus fiat, *l.fin.ff.mandat. cum ſimil.* Diluta igitur eſt nebula à gloſſatore obiecta, & omnia iam ſunt lucida.

Sexto principaliter & quod etiam ſtante deciſione noſtræ leg. & ſic pragmaticæ Cordubenſ. nihilominus debeat obtinere nobilis in virtute reputationis ſuæ immemorialis, etiamſi in loco, vbi degit, nulli omnino ſint actus diſtinctiui poſitiui, confirmatur. Nam ſicuti † priuilegia non 44 faciendi, non amittuntur, niſi vſu contrario, *l.42. tit.18.part.3.* ibi, *Onde dezimos, &c.* de quo late agit Ioan.Garſ. *in præſenti gl.6.* non enim admittuntur, niſi quando dato caſu, vbi poſſunt verificari, non fuerunt verificata, Bartol. *in l.in filiis, C. de decur. lib.10.* Iaſ.*in l.fin.num.51.cum ſequentibus, ff. de conſtit.Princip.text.in noſtris terminis in l.diuo Marco, C. de quæſtion.* Ita quoque videtur dicendum, vt nobiles viuentes in locis exemptis conſeruent ſe ſemper in ſua nobilitate, quia nunquam eis euenit caſus contrarius: ideoque † ad retinendum ſuum ius 45 ſufficit aptitudo & potentia, vt in iuriſdictione exemplificat Bart.*in l.arboribus, §. de illo, ff de vſufruct.* potentia enim infert actum, *l.ſufficit, ff.de condictio.indeb.l.cum illud. ff.quand.dies legat. ced.* illiſque debet ſufficere, quod caſus nobilitatis amittendæ non euenerit, *d.l.diuo Marco*, ibi, *Si tamen per prioris gradus liberos, per quos id priuilegium ad vlteriorem gradum tranſgreditur, nulla violati pudoris macula aſpergit:* priuatio enim præſupponit habitum, *l.decem, ff. de verbor. oblig.* & quod non fuit † 46 neque eſt, non poteſt poni, eſtque impoſſibile illud velle probare, *l.confeſſionibus, in princ.ff.de interrog.action.* ibi: *Quarum rerum actio eſt*, duoque contradictoria † non poſſunt eſſe vera ſimul, *l.hæc verba ff.de verbor.ſignif.* prout elegantiſſime diſſerit in ſimilibus terminis exemptionis Oldrad. *conſil.254. num.3.* Fruſtra ergo quæritur actus poſitiuus, vbi non inuenitur *§.1.Inſtit. de inuti. ſtipul.l. quidam hæredem, §.fin. de vino, oleo & tritic.legat.* & quærere actus poſitiuos † ad inducendam nobilitatem, vbi tales actus non exſiſtunt, eſt quærere 47 actus, ex quibus incepit nobilitas, id quod eſt impoſſibile, quia non exſtat memoria nobilitatis immemorialis, Oldrad, *in terminis actuum, ex quibus inducitur conſuetudo immemorialis conſ.245.n.13.*

omnis

omnis enim immemorialis ſupponit quid infini-
tum, l. ſi arbiter, ff. de probat. Oldrad. d. conſ. 244. d.
num. 13. & ſic longe diuerſa ſunt fundari in quaſi
poſſeſſione & in titulo reputationis immemoria-
lis gerendo me pro tali inter alios non illius re-
putationis, & me reputari in ſtatu tali, qui mihi
neque de præſenti neque retro repugnat: & tra-
ctare de nobilitate mea notoria conſeruanda in
loco exempto omnino libero, vbi non ſunt tri-
buta, & velle inducere nobilitatem de nouo in
loco, vbi ſunt actus diſtinctiui poſitiui: prior
enim caſus ſpectat ad inquitendam & inducen-
dam nobilitatem per actus poſitiuos, vbi exſi-
49 ſtunt. Ideo † recte conſtitutum eſt, aliud eſſe ac-
quirere, aliud conſeruare, pro quo eſt text. in l. vna
eſt via, vbi gloſ. verb. ſeruatur, ff. de ſeruit. ruſtic. præd.
Carol. Ruin. conſ. 217. n. 8. lib. 1. & text. in l. patre fu-
rioſo, ff. de his, qui ſunt ſui vel alien. iur. ibi, namque
furioſus, licet vxorem ducere non poſſit, matrimonium
tamen retinere poteſt: Quod cum ita ſe habeat, in pote-
ſtate filium habebit: & ibi late Iaſ.

Poterunt ergo dicti nobiles, de quibus agimus
dicere, quod ſua nobilitas nihil amiſerit propter
ſubſequentem vrbis aut pagi immunitatem, ſed
quod in omnibus & per omnia illam retinuerint
illæſam, argu. d. l. patre furioſo, & per l. in bello, §. me-
dio tempore, ff. de captiu. & poſtlim reuerſ. ibi, Nec mi-
rum, quia illius temporis conditio neceſſitáſque facie-
bat: & per l. Atticlinus, ff. de ſeruit. ruſt. præd. ibi, ita-
que quod ius habuerunt, tunc cum primum ea aqua ad
eos peruenire non potuit, id eis reſtitui placet: Et per
l. vnus, §. fin. ff. eod. tit. ibi, poſt ſtatutum tempus: Quo
50 textu eleganter probatur, † quod impedimentum
exercendæ ſeruitutis ſuperueniens, etiamſi duret
tantum tempus per quod ius ſeruitutis amitti ſo-
leat, nihilominus ſeruitutis ius illæſum permane-
bit gl. in d. §. fin. quæ hoc ita explicat, & illam ſe-
quitur Conan. lib. 4. commentariorum, cap. 12. num. 1.
Menoch. 6. remedio retinend. poſſ. num. 149. quæſt. 32.
Vides ergo, quod nobilis de reputatione imme-
moriali nullum, propter incolatus ſui exemptio-
nem, nobilitatis ſuæ detrimētum patietur: ſuſpen-
ſa enim magis intelligitur nobilitatis exercitatio,
non quidem ſuo facto nec culpa, prout in ſimili
caſu docet Batto. in l. quominus, n. 26. cum ſequenti-
bus, ff. de flumin. & ibi Iaſon num. 97. vbi de ne-
gligente conſeruare ius aquæductus, quod habe-
bat.

51 Ex quibus † omnibus ſupra adductis recipien-
da videtur nobilitatis proprietas ex ſola commu-
ni reputatione immemoriali, concurrentibus pri-
mo fama inconcuſſa in antiquis: ſecundo quod
ille talis fundet ſuam originem ex loco, vbi tales
actus poſitiui diſtinctiui non exſiſtunt: tertio quod
talis ſit communis opinio ac reputatio inter ſuos
conciues, & compatriotas: quibus omnibus con-
currentibus omnino debebit huiuſmodi nobilis
obtinere, per ea, quæ ſupra adduximus: & quia fa-
ma multum antiquata facit notorium & probat
in vim notorij, vt teſtatur eſſe communem opi-
nionem Decius in cap. 1. num. 18. verſ. ſeptimus caſus,
de appellat. tum & præcipue, quia data conſimili
notorietaté, iam ſumus in caſu & in terminis
pragmaticæ de Toro & de Tordeſillas, de qua in
l. 9. ſtatim ſequenti huiuſmet tituli, quæ huiuſmodi
notorietatem comparat & adæquat ſententiæ de-
claratoriæ ſuper nobilitate in proprietate ſimul
52 cum poſſeſſione. Omnis † enim notorietas eſt om-
nium probationum ſuperlatiua & veluti ſcriptura
& ſententia, vt latiſſime congerit plura in pro-
poſito Cæſar. Contard. in repet. l. 1. C. ſi de moment.
poſſeſſ. & c. limitatione 9. per totam.

De lo qual ſe infiere, quod † à fortiori admitte- 53
tur & erit plena & ſufficiens probatio nobilitatis
per communem opinionem ac reputationem im-
memorialem & inconcuſſam in familiis notoriis,
valde ſuperlatiue aliarum reſpectu, etiamſi illis
abſit qualitas de ſolar conocido: Exemplum en los
Menriques, Guzmanes, Carrillos, Girones, Niños, Syl-
uas, y de la Cueua, Toledo y otras muchas, los quales
pueſto caſo que no moſtraſen caſa ſeñalada de ſu ori-
gen (que es vna de las eſſencias de ſolar conocido) to-
dauia es tan notoria ſuperlatiua ſu reputacion, caual-
leria, y nobleza en propriedad en toda Eſpaña: que
ſola la fama antigua de ſemejante dependencia ſeria ba-
ſtan te prueua enel lugar do no ay actos de diſtincion.
Y anſi lo ſincio deſpues deſto eſcrito Guardiol en ſu
tract. de la nobleza de Eſpaña, cap. 30. verſ. es tam-
bien, fol. 75. Adonde tambien dize que muchos dexa-
ron el ſolar conocido por hazañas notorias, como hizie-
ron los Girones que antes ſe llamauan de Ciſneros, y por
auer ſocorrido el Rey don Alonſo el VI. con ſu cauallo, y
tomadole vn Giron, ſe llamaron Girones: y los Baruas
que antes ſe llamauan Sarmientos. Y eſte es el primero
y el mas vniuerſal modo de probar la hidalguia y noble-
za en ſemejantes lugares do no ay actos diſtinctiuos ſin
el medio de la poſſeſſion.

Nec contra præfatam reſolutionem ac modum 54
probandi nobilitatem in locis plane & omnino
liberis, obſtat, ſi dixeris, quod † quaſi poſſeſſio
non releuat ab onere probandi, quando primæuus
ſtatus naturæ repugnat prædictæ quaſi poſſeſſioni
& ſic contra legis præſumptionem, Bart. in l. 1. &
2. ff. de itin. actúque priuat. gloſſ. in l. ſicuti, §. ſed ſi
quæratur, ff. ſi ſeru. vend. quam ſequuntur Bart. &
Doctor. ibi Bart. & communiter Docto. in l. ſi prius
ff. de nou. oper. nunt. Tiraquel. plures referens de pri-
mogenit. quæſt. 17. in 11. opin. n. 21. & 28. vbi num. 30.
quomodo intelligatur: eſt communis, ſecundum
Iaſ. in d. l. ſi prius, n. 43. Tell. Fernandez in l. 11. Tau.
num. 8. & Ioan. Matienc. in l. 9. tit. 8. gloſſ. 3. n. 14. lib. 5.
Nou. Collect. Reg. qui duo nominatim loquuntur in
noſtris terminis quaſi poſſeſſionis nobilitatis, ſeu
alterius rei. Cui iuri reſiſtit late Otalora etiam in
terminis nobilitatis in tract. de nobilit. ſecund. part. 3.
partis princip. cap. 5. num. 4. cum ſeqq. & † vbi requiri- 55
tur priuilegium, non ſufficit quaſi poſſeſſio, ſecun-
dum Petrum, Bald. & Paul. de Caſtr. in l. ſi ſolemni-
bus, num. 3. vbi diſtinguit bene, C. de fid. inſtrument.
Quod in terminis noſtris probauit Palat. Rub. di-
cens ita ſeruari in practica, quem refert & ex aliis
comprobat Otalor. vbi ſupra n. 5. & prius c. 2. n. 4.
eiuſdem 2. partis tertiæ partis princip. ſequitur Tell.
Fernand. vbi ſupr. & qui ſic poſſidet non poſſidet,
ſed detentat, iuxta gl. in c. ad decimas, verb. præſumun-
tur, de reſtit. ſpol. lib. 6. Proinde cum pragmatica
Corduben. requirat ad obtinendum in proprieta-
te longe maiorem probationem quam ad obti-
nendum in poſſeſſione, ex his videtur dicendum,
quod huiuſmodi quaſi poſſeſſio cauſata ex tali
communi opinione & reputatione, non poſſit nec
debeat ſufficere contra Regem: Rex enim noſter
ſemper & contra omnes, qui ſe non oſtendunt
nobiles, habet intentionem ſuam fundatam, quia
eis reſiſtit ius commune, vt in noſtra prag. Cordu-
benſ. & diximus ſupra in principio huius quæſtionis.
Ex quibus in terminis noſtris contra ſupradicta
omnia iam ſex fundamentis recte à nobis proba-
ta tenet Otalor. de nobilitat. 3. part. princip. cap. 8.
num. 7. nempe quod in locis omnino liberis, vbi
nulli

nulli actus diſtinctiui poſitiui exſiſtunt, nobilitas
56 non probetur † per communem opinionem & re-
putationem patris vel aui, quando is, qui litigat,
vult ſumere initium quaſi poſſeſſionis aui vel pa-
tris, neque etiam quoad proprietatem, niſi proba-
retur titulus, vel adeſſent plures & validæ circum-
ſtantiæ, quibus iuſte moueretur iudicum animus.
Si vero litigans nolit initium ſumere, ſed conti-
nuare vel mediare quaſi poſſeſſionem aui vel pa-
tris, vt in exemplo ibi per eum poſito, credit iſto caſu
Otalor. quod huiuſmodi medium tempus non
officeret, etiam ad obtinendum in proprietate, ſi
concurrerent tempus & qualitates requiſitæ, vt
ibi probat.

Non obſtat, inquam, præcedens difficultas, licet
eam mouerit Otalora, ad tenendum contrarium,
quoniam reſpondemus prædicta non procedere
in quaſi poſſeſſione immemoriali ſecundum ma-
gis communem opinionem, quam latiſſime fun-
dat Barbat. conſil. 10. n. 7. lib. 1. in nouis. Et eſt ratio,
57 quia † quod eſt quæſibile priuilegio, illud etiam
eſt quæſibile tempore immemoriali, data capaci-
tate poſſidentis, text. in cap. ſuper quibuſdam, §. præ-
terea, ff. de verb. ſignif. l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de
aqu. quot. & æſtiu. l. in concedendo, ff. eodem. De capa-
58 citate autem nobilitatis non † poteſt dubitari, quia
Princeps potuit ac poteſt nobilitare, quem vult,
Bald. in l. ſacrilegij, C. de diuerſ. reſcript. Bart. & Pla-
tea in l. 1. C. de dignit. lib. 12. non ſolum expreſſe,
ſed etiam tacite, vt late per Tiraquel. de nobilit. c. 6.
per totum & frat. Guardiol. de la nobleza de Eſpa-
ña, cap. 4. & 5. Cum ergo conſtitutus in huiuſmo-
di quaſi poſſeſſione nobilitatis immemoriali non
habeat in ſe incapacitatem vniformem & omni-
modam (potuit enim olim creatus eſſe nobilis)
ſuccedit doctrina Ioannis Monach. in c. 2. de præb.
in 6. de qua late Barbat. vbi ſupr. n. 14. dicens, quod
59 † omnis immemorialis ſupplet & præſtat illud,
quod aliquando potuit eſſe: ſicut videmus in de-
cimis à laicis perceptis, licet ipſi ſint omnino ea-
60 rum incapaces: quia nihilominus † illarum im-
memorialis poſſeſſio & perceptio eam iuſtificat
ita vt faciat præſumi titulum iuſtum conceſſionis
ante concilium Lateranenſe, ſaltem concurrente
de hoc fama, vt reſoluimus libr. 1. pract. quæſtion. 16.
61 n. 2. Huc accedit † altera iuris regula, quæ habet,
quod eiſdem modis, quibus inducitur præſcriptio
(nempe ex diuturna præſtatione vſurarum) eiſ-
dem quoque inducitur præſumptio allegati titu-
li, l. cum de in rem verſo, ff. de vſuris, & ibi gloſſ. ma-
gna, & communiter Doct. Barbat. dict. conſ. 35. n. 15.
præcipue probata immemoriali, etiam ſine alle-
gatione tituli, vt eſt vera & communis opinio,
ſecundum Aymon. Crauet. num. 49. ſtatim citandum.
Quod procedit etiam in his, quæ non ſunt præſ-
criptibilia: ſi tamen expreſſe allegatur cauſa &
titulus priuilegij, quia tunc probata immemoria-
li probatur ſufficienter titulus, ſecundum Alex.
conſ. 74. col. 3. verſic. accedat, num. 20. & 21. lib. 4. Curt.
Iun. conſ. 158. lib. 4. late Aymon. Crauet. de antiq.
temp. 4. part. verſic. abſolutis, n. 10. cum ſeqq. & n. 50.
& 51. cum ſeqq. vbi ſic limitat dictum Socin. con-
trarium, conſil. 260. num. 22. in princ. lib. 2. ex traditis
à Felin. in cap. cauſam, n. 7. verſic. puto ſuſtentabilem,
de præſcript. & Curtio Iun. conſil. 158. num. 18. eodem
modo limitat dictum Soci. vbi ſupra (ſed tamen
eum allegat conſil. 160.) ſecutus Aymonem vbi ſu-
pra, Maſcardus de probat. tom. 3. concluſ. 1372. n. 33.
cum ſequen. præcipue n. 36. & Menoch. lib. 3. præſum-
pt. 131. n. 47. & eſt magis communis opinio, teſte
Barbat. vbi ſupr. Præterea † quod etiamſi poſſeſſio 62
ſit contra ius commune, ſi tamen adiuuetur præ-
ſumptione alicuius tituli vel æquitatis is, qui do-
cet vel eſt in quaſi poſſeſſione, defendendus ſit in
ea vſque quo aduerſa pars doceat de iure ſuo, pro-
batur ex doctrina Ant. & Abb. per text. ibi in c. cum
veniſſent. de inſtit. Otalor. in dicta 2. part tertiæ partis
princip. dict c. 5. num. 7. in fin. & num. 8. & in terminis
idem ante eum probauit D. Couarr. in pract. quæſt.
17. n. 6. verſi. ſecundo. Sed immemorialis poſſeſſio
& reputatio habet vim tituli, vt prædiximus & in-
fra latius dicemus: ergo ipſa ſufficit, etiamſi reſiſtat
ius commune. Præterea quæ maior æquitas po-
teſt eſſe, quam quod nobiles notorij immemo-
riales conſeruent ſuam prædictam nobilitatem,
nec eam amittant ex ſolo, quod degant in locis
omnino liberis, in quibus nulli actus diſtinctiui
exſiſtunt, cum ipſis hoc nulli vitio aut culpæ im-
putari poſſit, nec eis nocere debeat immunitas
loci, nulla profecto.

Sic † ſimiliter illud, quod dicitur poſſeſſorium 63
retinendæ, non dari contra illum, qui eſt funda-
tus iure communi; niſi oſtendatur titulus, Ioann.
Fab. in §. retinendæ, num. 29. in verſ. item nota. de in-
terdict. quem ſequitur Burg. de Paz. conſ. 35. num. 3.
Quomodo & quando hoc debeat intelligi, decla-
rat optime Dominus Couarr. in pract. quæſt. q. 17.
n. 16. cum ſeqq. & ſecutus eum Menoch. de retinend.
poſſeſſ. vltim. p. 2. cum ſeqq.

Neque etiam datur † contra illum, qui habet 64
intentionem ſuam fundatam in genere, Paulus de
Caſtr. conſ. 113. lib. 2. & quod aliud eſt poſſeſſio vel
quaſi, aliud eſt ipſe titulus, Menoch. in 4. remed.
adipiſcend. n. 796. Et quod † in his, quæ requirunt 65
priuilegium, non ſufficit quaſi poſſeſſio, Bald. in l.
Titia, col. 2. verſ. 2. caſu. ff. ſolut. mat. vbi Alex. n. 5. &
Imol. Ea namque † non procedunt contra poſſeſ- 66
ſionem vel quaſi immemorialem, ſi præſens ſta-
tus non repugnet: tunc enim transfertur onus
probandi etiam in ipſum fiſcum, vt ſupra probaui-
mus. Confert dictum Bald. conſ. 351. in bonis feuda-
libus, num. 2. lib. 1. vbi inquit, quod quando aliquis
† eſt in quaſi poſſeſſione alicuius qualitatis, quæ 67
potuit ineſſe ab origine, tunc illa quaſi poſſeſſio
ſufficit ſine aliqua priuilegiorum oſtenſione, &
transfert onus probandi in aduerſarios, l. circa, ff.
de probat. Id quod latiſſime multis adductis com-
probat Barbat. dict. conſ. 35. per totum, & tenet in
noſtris terminis Menoch. lib. 2. controuerſ. illuſtr.
cap. 87. num. 20. & per totum, vbi quod procedit ſe-
cundum ipſum, tam in proprietate, quam in poſ-
ſeſſione. Et eſt pro hac parte optima l. 8. tit. 15. l. 4.
Nou. Collect. Reg vbi † poſſeſſio immemorialis do- 68
minorum exigendi impoſitiones à ſuis vaſallis,
quoad proprietatem habetur loco tituli ſufficien-
tis Auend. c. 4. n. 27. in 2. part. cap. prat.

Eſt autem ratio viua prædictæ declarationis &
limitationis, quoniã omnis immemorialis eſt lon-
ge potentior alia qualibet † iuris præſumptione, 69
vbi enim adeſt immemorialis, ibi eſt probatio ple-
naria l. 29. tit. 16. part. 3. Habet quoque † vim tituli 70
& priuilegij à Principe legitime obtenti, vt in c. 1.
de priuileg. in 6. c. ſuper quibuſdam, §. præterea, & ibi
notat gloſſ. verb. non exſtat, in princ. de verb. ſignif.
Aymon Crauet. conſ. 111. n. 25. Et quod habeat vim
prædicti priuilegij, ſequitur plurimos citans An-
tonius Gabriel lib. 5. commun. opin. de præſcript. con-
clu. 2. in princ. & n. 2. vbi n. 3. & 4. ampliat, vt pro-
cedat etiam in reſeruatis Principi, & n. 44. probat
allegãs plurimos, quod habeat vim tituli, & n. 45.
quod

quod ſtante hac conſuetudine immemoriali, alius
titulus non eſt neceſſarius, quia is per eam pro-
batur, vt *ibi per eum, n.*46 & Maſc. *de prob.* 2. *con-
cluſ.*1372.*num.*24. Et quod immemorialis habeat
vim tituli & priuilegij conceſſi à Principe ex cer-
ta ſcientia, Menoch. *lib.*3. *præſumptione* 131. *n.*38.
71 *&* 43. Nec etiam in immemoriali requiritur †
ſcientia Principis, ſecundum magis communem
ſententiam, quam probauimus *ſupra num.* 30. &
72 † immemorialis poſſeſſio habetur vt conſtitutio,
Anton.Gab.*vbi ſupr.n.*62. & tunc non eſt opus al-
legare titulum, & habet effectum publici inſtru-
menti, Afflict. *deciſ.Neap.*239. *n.*6.Roland.à Valle
*conſ.*3.*n.*97. *lib.*1. Eſt communis, vt plures citans
dicit Menoch.*vbi ſupr. n.*40. *cum ſeqq.*ſequitur di-
cens communem bene declarans Gabriel,*vbi ſupra
n.*47.*cum ſeq.* & Maſcar. *vbi ſupr.n.*28. *cum ſeq.* vbi
quod ſaltem tenetur quis in genere allegare peti-
ta à ſe ſibi deberi ex iuſta & legitima cauſa,ſecun-
dum communem omnium ſcribentium conclu-
ſionem. Quæ iuſta cauſa & iuſtus titulus ab initio
præſumitur infra veniſſe probata immemoriali,vt
cum aliis reſoluit Maſcar.*ibi n.*49.*&* 50.*& hoc alle-*
73 *gato, vt diximus.* Et habet vim † Regij aſſenſus &
priuilegij, ſecundum eundem Matth. de Afflict.
*deciſ.*254.*n.*4.*&* 5.& Roland. à Valle *conſ.*59.*n.*14.
74 *lib.*4. Adeo † vt det poſſidenti ius pleniſſimum ex
fortiori cauſa, quæ excogitari poſſit, Decius *in l.
traditionibus,n.*11.*C.de pact.*Barbat.*d.conſ.*35.*per to-*
75 *tum.*Et habet † vim legis,*l.*2.*§.denique ff.de aq. plu.
arcend.*& vim iuſtitiæ.Rub.*conſ.*21.*n.*7. Socin.Iun.
*conſ.*65.*n.*37.*lib.*2.& habet vim tituli & conceſſio-
76 nis. Et habetur pro veritate † & ſolemni priuile-
gio, ſecundum Crauet.*de antiquit.temp.*4.*part. verſ.
abſolutis, n.*9.& pro veritate eſt, Bald.*conſ.*433. *in
fin.lib.*1.Tiraq.*de præſcript.gloſſ.*4.*verſ.*25. Ant.Gab.
*vbi ſupr.n.*66.Et quod immemorialis habeatur pro
veritate, Auend.*vbi ſupr. n.*10. *&* *reſponſ.*16.*n.*2. &
77 Crauet. *vbi ſupr.* Et habet vim conceſſionis † ex-
preſſæ ab eo, qui dare poterat, Bald.*conſ.*257.*lib.*2.
78 Et † elidit omnem præſumptionem iuris in con-
trarium, vt *patet in caſu* l.8.*tit.*15.*lib.*4.*Nou.Collect.
Reg.ſupr.relata,*late Menchac.*lib.*2.*controuerſ.illuſtr.
c.*83.*n.*21.*cum ſeq.*Pariſ.*conſ.*25.*num.*23. *lib.*1. Aret.
*conſ.*142.Alex.*conſ.*14.*lib.*4. quos refert & ſequitur
Ioann. Baptiſta Bouius *de ſtatut. vrbium præſcript.
folio* 122.*n.*5.*in paruis,*& plurima congerit in fauo-
rem noſtrum in propoſito Ioann. Garç.*in præſenti
gl.*12.*n.*55.*cum ſequent.* & latius Maſcard. *vbi ſupr.*
79 *n.*16. *cum ſeq.* & † omnis longa poſſeſſio vel quaſi
inducit præſumptionem tituli & priuilegij à
Principe, etiam contra diſpoſitionem iuris com-
munis, Bald.*conſ.*311.*lib.*1.Tiraquel. *vbi ſup.in verſ.*
80 *trigeſimo,*& Gabriel *vbi ſupr.n.*9. Et † vbi adeſt im-
memorialis poſſeſſio vel quaſi, ibi taliter poſſi-
dens, debet eſſe & eſt ſecurus, donec illi clare pro-
betur tituli ſui defectus, *cap.cum veniſſent,de iuſt.&*
81 *ibi DD.* Sufficit † enim aliquem reperiri in quaſi
poſſeſſione alicuius iuris, ad hoc vt virtute poſ-
ſeſſionis pro eo præſumatur, & nihil aliud debeat
probare, Bald. *in c.capitulum Sanctæ Crucis, n.*2.*de
reſcript.*latiſſime Barbat. *conſil.* 18. *lib.*3.*per totum,*
82 *præcipue n.* 11. Et omnis † ille, qui eſt in poſſeſſio-
ne alicuius qualitatis, iam non grauatur alio one-
re probationis, gl.*in l.actor quod aſſeuerat,C.de prob.*
Bar.*in l.*2.*§.non autem,n.*1.*ff.de bon.poſſ.*ſecundū tab.
Marant.*in l.is poteſt,n.*275.*ff.de acq.hær.*Carol Ruin.
83 *conſ.*51. *n.*18. *lib.*5. Dum tamen iſta quaſi poſſeſſio
probata ſit conſtans, inuiolata inconcuſſa, hoc eſt,
ſine contradictione aut reprobatione, iuxta tradi-
ta per Iaſ.*in l.naturaliter, §.nihil commune,num.*108.
ff.de acq.poſſ. & ibi tenet Ripa *n.*144. Barbat. *con-
ſil.*9.*n.*8.*lib.*2.Ægid.*deciſion.*444. *Præpoſitus in c.Ec-
cleſiaſticarum,n.*2.11.*diſt.* vbi inquit, ſic debere in-
telligi regulam, quæ habet illud eſſe euidens, quod
colligitur ex coniecturis, *l.licet Imperator, ff. de le-
gat.*1.

Ex quibus omnibus ſatis ſuperque probata re-
manet prædicta communis ſententia, quæ habet
nobilitatem plene ſufficienterque probari per
communem reeputationem, æſtimationem &
opinionem immemorialem ſimul cum publica
voce & fama inconcuſſa: intelligendo tamen eam
vt prædiximus, in locis omnino liberis & exem-
ptis, vbi nulli prorſus ſunt aut exſiſtunt actus di-
ſtinctiui poſitiui, quibus nobiles à plebeis diſtin-
guantur aut diſtingui poſſint, alias enim illi eſſent
probandi, iuxta formam noſtrarum legum Re-
giarum: ſed in Vizcaginis originariis immemoria-
libus, vbi & apud quos nulli ſunt actus diſtincti-
ui poſitiui prædicti, res indubia eſt: Illi enim plu-
ribus titulis iuridicis ſunt nobiles *hijoſdalgo* noto-
rios, nempe per communem & inconcuſſam re-
putationem immemorialem cum publica voce &
fama: & hoc vnum ſufficeret, iuxta ſupra late re-
ſoluta, tum præterea legib. ſui fori antiquiſſimi à
tempore immemoriali obſeruari ſolitis: nec non
ex priuilegis illius prouinciæ ſimul à Regib. no-
ſtris ſuiuſque prædeceſſoribus ex certa ſcientia
confirmatis, vt latiſſime videbimus & diſſeremus
infra in 17. *q.ſuper hac ead. l. Deo volente.* At quod
lex vel ſtatutum, conſuetudo immemorialis pa-
triæ, & à fortiori Rex ipſe tanquam lex viua,
poſſint nobilitatem conferre, pluſquam notorium
eſt atque iure notiſſimum, vt vidimus ſupra hac
eadem quinimo *por ſolar conocido tambien tienen no-
bleza los Vizcaynos inſanzones, de que diremos in d.*
*q.*17. Nunc † vero circa prædictum primum mo- 84
dum probandi nobilitatem, videndum eſt, *an no-
biles exteri huius Regni, Genuenſes, Mediolanenſes,
Florentini & alij, qui apud nos negotiantur, gaudere
debeant & poſſint nobilitate noſtræ Hiſpaniæ ex nobili-
tate iuris communis vel ſuæ patriæ?* Ardua quæſtio &
ſumme difficilis eſt, pro cuius expeditione præſup-
ponendum eſt. Quod † qui eſt nobilis in vna 85
prouincia, non eſt neceſſario habendus nobilis in
alia, vt notat Bart.*in l.*1.*n.*62.*&* 63.*C.de dign.l.*12.
& iterum *n.*83.Bald. *conſ.*387. *col.*1. *lib.*1. Paul. de
Caſtr.*conſ.*125.*in* 4.*dub.lib.*2.prout eos refert & ſe-
quitur Baëc.*de inop.debit.c.*16.*n.*108.vbi quod ſolet
nobilitatis opinio variari ex varietate regionum,
vbique ſuis vigentibus moribus, ex Bald.*in c. cum
ab Eccleſia,n.*14. *verſ. vnde ſi ſtatutum,de offic. ordi-
nar.*& Decio *in c.nouit.de indic.*quos ibi refert, eſt-
que pro hoc textu in argument.*in l.fin. ff. de mun.
& bon.* vbi quod quæſtura in aliquibus locis non
eſt in honore, in aliis vero honorabilis habetur,
quod proſequitur Ioan. Garç.*in præſenti gl.*7. *n.*12.
& latius Otalor.*de nobil.*2.*part. c.*5.*n.*12. *cum ſeqq.*
Vnde cum varij ſint gentium mores, nonnunquam
qui apud Italos habetur nobilis, pro tali apud
Gallos non habetur. Nimirum ergo, quod merca-
tores in aliquibus Italiæ regionibus pro nobili-
bus habeantur, apud alios vero non ſic, quia mos
regionis tribuit vel adimit nobilitatem, ita Baëc.
*vbi ſup.n.*115. Sic videmus, quod † nobiles fere 86
per totam Italiam non abſolute immunes ſunt à
contributionibus, vt DD.paſſim affirmant, & re-
fert Otal. *vbi ſup. d. n* 12. Apud nos vero potiſſi-
mus effectus nobilitatis eſt immunitas à † tributis 87
præter

tributis, præterquam *en la mayor parte de Andalu-
zia, y en el Eſpinar, y en Belmonte, y en el caſtillo de
Garcimuñoz, &c. y otros lugares donde por fuero y co-
ſtumbre todos pechan,* vt refert idem Otalor.3.part.
cap.19.n.10.*Y lo miſmo eſta recebido por vſo en las ve-
hetrias de Caſtilla,*ſcilicet,*que el hidalgo peche,como es
en Bezerril Santa Maria del campo, San Martin de
Valdeyglesias, Vellacaſtin, y otros lugares,* vt refert
Ioannes Garç. *gloſſ.*6.*num.*13.*cum ſequentibus*, vbi
declarat *el origen que eſtas behetrias tuuieron en Ca-
ſtilla, y alli trata bien del priuilegio dellas, y toca al-
gunas queſtiones a cerca de ellas que ſucceden en practi-
ca, que no ſon de nueſtro propoſito.*

88 Imo antiquitus omnes † genere nobiles in
Hiſpania tributa ſoluebant, *haſta en tiempo del
Conde don Sancho de Caſtilla que los libros dellos,* vt
89 conſtat ex chronica generali. Et de iure † com-
muni nobiles genere cenſum ſoluebant, vt *in d.l.
munerum, §. patrimoniorum, el* 2.*ff.de mun.& honor.*
vbi Bart. *num.* 3. id notat, nempe quod à mune-
ribus patrimonialibus nemo excuſatur, nec no-
biles, nec Pontifex nec Eccleſia, & probat ex aliis
late Ioan.Garç.*in præſenti gloſ.*6. *num.*8.*cum ſequen-
tibus.*

Hoc ſic præhabito ex ſupradictis pars negatiua
in quæſtione præfata vera videtur, Otalor. *de no-
bil.*2.*part.c.*5.*per totum,*vbi cum noſtram hanc quæ-
ſtionem latiſſime in vtramque partem examinaſ-
ſet, inquit ſe ſemper exiſtimaſſe, partem hanc ne-
gatiuam eſſe veriorem, dum Cæſaris cauſas in
Granatenſ.prætorio ageret: nunc vero quia iudicis
partes agit, non aperit ſuam ſententiam, ſed tan-
tum ſubiicit rationes, quibus tunc mouebatur &
excludebat contrarias: non tamen inficiatur apud
vtriuſque prætorij grauiſſimos auditores, tam
Granatenſes, quam Pincianos, rem adeo fuiſſe du-
biam, vt hinc inde in varias ſententias itum ſit, &
in facti contingentia cauſas huiuſcemodi ab vnius
aulæ iudicibus ad ſecundam & tertiam remiſſas
fuiſſe: & nonnullos imo plures exteros iuxta ſen-
tentiam affirmatiuam obtinuiſſe literas exſecuto-
rias de hiioſdalgo.

Tandem inquit, quod dum Rex noſter ſuper
hoc conſulitur, forſan de iuris rigore & æquitate
octo concluſiones, quas ibi in articulo figit, eſſent
à iudicibus amplectendæ vel ſaltem conſiderandæ
in ſumma ex omnibus ſuis concluſionibus ſimul
iunctis hæc reſolutio vnica colligitur.

90 Quod nobiles † exteri ab hoc Regno ex ſola
iuris communis vel propriæ prouinciæ nobilitate
non poterunt obtinere apud nos, vt gaudeant no-
bilitate, nec immunitate noſtra, quod tributa non
ſoluenda, nec ſua, niſi apud nos habeant domici-
lium & bona immobilia, quorum ratione colle-
ctentur: præterquam ſi per denegationem refe-
ctionis ſe prætendant collectatos: quod ſi apud
nos commorentur negotiationis & mercaturæ
gratia, & apud illos hoc nobilitati non deroget,
ſed augeat, ſi poſſideant bona immobilia, vel de-
negetur eis refectio, obtinebunt in poſſeſſorio, ſi
probauerint, quod ex noſtris legibus & pragmati-
cis requiritur & eſt neceſſarium: ſi vero nobiles
exteri apud nos commorantes, à Regibus noſtris
habeant priuilegia naturalium & incolarum hu-
ius Regni, cum derogatione expreſſa & ſpecifica
legum & pragmaticarum, huiuſmodi priuilegia
prohibentia, & ſimul cum hoc probauerint apud
ſuæ nationis & prouinciæ gentes, nobiles eſſe ex
patre & auo: vel ſuperius, neque contributiones
ſoluiſſe, aliaque ſuæ patriæ requiſita nobilitatis,
forſan obtinere poterunt in petitorio: ſed non in
poſſeſſorio, ſi apud nos non ſit vſus poſſeſſione
per ſe, patrem aut auum: ſi autem nobiles exteri
vltra nobilitatem ſunt illuſtres, vt Duces, Mar-
chiones, Comites, Barones, & alij apud nos com-
morantes, non ſunt collectandi. Quod ſi nobiles
exteri ſupra dicti, vel quicunque eorum forſan
originem ducant ex auis vel proauis Hiſpanis, qui
ex aliqua cauſa temporali & non perpetua ab hoc
regno in aliud migrarunt, & ibi exſiſtentes, filios
vel nepotes ſuſceperunt, & hi ad nos redierunt,
bonaque immobilia & domicilium aſſumpſerint,
hi tales poterunt prætendere & obtinere in cauſa
nobilitatis & immunitatis tam in petitorio quam
in poſſeſſorio, probatis probandis. Et hæc quo-
ad exemptionem tributorum & contributionum:
extra cauſam tamen immunitatis & contributio-
num omnes nobiles exteri apud nos commoran-
tes gaudebunt nobilitate iuris communis, quoad
honores & beneficia iure communi nobilib.con-
ceſſa, niſi ſpecialiter per ll. noſtras prohibeantur.
Hæc Otalor.*vbi ſupra.*

Gaſpar vero Baëc. breui ſe ob hac † quæſtione 91
ſermone expedit, *dict.cap.*16.*n.*17.*&* 18.dicens eam
opinionem ſibi videri probabiliorem, vt nobilis
apud Italos locum habeat inter nobiles in Hiſ-
pania, immuniſque ſit à carcere, ſed non à tribu-
tis. Nam apud Italos non omnes nobiles immu-
nes ſunt à tributis: imò neque apud Gallos: cūr
ergo quod Principi ſuo pendunt, non pendent
Hiſpaniæ Regi? Præſertim cum tributum, quod
ipſi non ſoluunt, ſoluturi ſint agricolæ & viduæ:
hocque limitat, niſi exterus nobilis eſſet Hiſpa-
nicæ ſtirpis, tunc enim ei ſuffragabitur maio-
rum præſcriptio. Idem in effectu voluit Doctor
Sarmient.*lib.primo ſelect.interpret.cap.*15.*n.*3.

Mihi † autem, quoad hos nobiles exteros à 92
noſtris Hiſpaniæ regnis magis placet in hac quæ-
ſtione opinio Ioannis Garçiæ *de nobilitat. gloſſa* 7.
*num.*18.*per totum*, vbi latiſſime & bene plene pro-
bat, exiſtimans eſſe veriſſimum, quod ſi exterus
Italus, Gallus, Germanus aut Britus admiſſus eſt
ad gubernacula Reipublicæ cum nobilibus, ex-
cluſis plebeis, & geſſerit magiſtratus, quod ſoli
nobiles gerere conſueuerunt, & præterea ſit no-
bilis nobilitate maiorum, quia à maioribus iam
olim nobilibus eſt procreatus parentibus, iſte ta-
lis in noſtra Hiſpania nobilis erit nobilitate no-
ſtra quam *hidalguiam* dicimus, & in poſſeſſorio &
in petitorio & habebit in eo locum noſtra lex Re-
gia. Secus erit dicendum, ſi iſti exteri ſunt nobiles,
non ex nobilitate maiorum, ſed ex accidenti, nem-
pe ex diuitiis ſuperuenientibus magiſtratu vel do-
ctoratu, militia vel cōceſſione Principis vel ex rei-
publicæ ſuæ indulgentia: iuxta varias conſuetudi-
nes Italiæ: hæc enim in Italia dicitur quoque no-
bilitas, apud nos vero exemptio, & allegat pro hac
parte tex. quem dicit expreſſum *in l.fi. tit.*1. *part.*2.
quæ eſt huiuſmodi. *Cathanes y Valbaſores ſon aquel-
los fijodalgo en Italia a quien dizen en Eſpaña infan-* 93
*çones: y como quiera que eſtos vengan antiguamnete de
buen linage y ayan grandes heredamientos, pero no ſon
en quenta deſtos grandes ſeñores que de ſuſo diximos
&c.* Ecce igitur vbi ex antiquitate generis in Ita-
lis exteris reperitur nobilitas in Hiſpania, & ſunt
ex hac antiquitate generis, *hijoſdalgo*: Ergo ſi
ſunt *hijoſdalgo*, debent ex hac notorietate gene-
ris antiquiſſimi gaudere hac immunitate, *de los
hidalgos de Eſpaña*: non tamen intelligas legem
illam probare, quod hoc nomen, *hidalgo ſea*

primiti

primitiuo de Italia, y no original de Eſpaña, antes la miſma ley parece que pruena lo contrario: pues dize que en Italia ſe llaman Chatanes y Valbaſores: y para dar a entender eſtos nobles por vocablos deaca ſemeiantes en la materia dixo, o quiſo dezir, que eran como los hijoſdalgo, que aca ſe llaman infançones. Ita Otalor. *de nebil. 2. par. c. 5. n.* 18. *Y aunque eſte entendimiento parezca, que en alguna manera muda la letra de dicha ley, como aduirtio Iuan Garcia:* nihilominus, *parece ſer el verdadero ſentido della, porque en Italia los nobles no ſe llaman hijoſdalgo, ni alla vſan deſte vocablo, porque es original de Eſpaña, vt ſupr. in* 13. *qu. y pues la ley.* 2. *tit.* 21. *Part.* 1. *que alli traximos y declaramos, dize, que eſte vocablo, hijoſdalgo, es introduzido e inuentado en Eſpaña y compueſto de nombres Eſpañoles, no ſe puede in deue entender que la dicha ley final, tit* 1. *par.* 2. *de que tratamos, quiſieſſe dezir ni entender que era nombre de Italia, ſino lo que dize Otalora.*

Cathanei † autem ab vtilitate operum in curia Principum & ſtrenuitate ſuper alios ſimplices milites ſunt dicti, quia & proceres quaſi ante alios
95 procedentes dicuntur. Cathanes † enim vtile Græco nomine ſignificamus, Valualli autem vocantur à valuis, quia deputati erant ad cuſtodiendas portas palatij Regalis ſiue imperialis, quos nos oſtiarios appellamus: ita Diuus Thom. *lib. 3. de regimin. Principum, c. fin.* quem ſequitur Gregor. Lopez, *in d. l. final. gloſſ.* 1. Ex ſupradictis colligitur, quod infancones in Hiſpania ſunt nobiles, vt *inf. latius oſtendemus alia quæſtione.*

96 Et ita † merito iuxta hanc partem affirmatiuam, quam tuemur, plures nobiles exteri fuerunt in hoc regno pronunciati *por hidalgos, y han ſacado cartas executorias de ſu hidalguia, como lo confieſſa Otalora: y de vn Ginoues refiere Iuan Garçia d. n.* 18. *Porque en Genoua ay familias antiguas de nobleze notoria, las quales ſiempre diſtinctas de la plebe, tunieron voto actiuo y paſſiuo en las elecciones de los magiſtrados nobles, y lo miſmo ſera de otros reynos y ſeñorios eſtrāgeros a donde quiera que aya eſte, o ſemeiantes actos poſſitiuos diſtinctiuos de nobles a plebeyos, y ſe prouare, o conſtare venir el eſtrangero que aca pretende ſer pronunciado por hidalgo, de aquellos nobles, y eſtar en tal poſſeſſion por la dicha diſtincion deiactos,* per ſupradi-
97 cta. Idem † intelligo de nobilibus notoriis exteris per communem reputationem & inconcuſſam famam atque opinionem immemorialem, etiam vbi, & apud quos aliqui actus diſtinctiui poſitiui non ſunt, cum non ideo debeant amittere ſuā nobilitatem, ſi eam vt prædiximus probauerint, iuxta latiſſime diſſerta *ſupra in hac ead. quæſt.* quæ hic iterum repetere, aut ſaltem memoriæ recolere opus eſt. Ideo enim præſentem quæſtionem de nobilibus exteris hic inſeruimus, vt iuxta præd. eam quoque intelligamus.

98 Sed † quid de Mauris? Et Bart. *in l.* 1. *n.* 62. *C. de dignit. lib.* 12. ad hoc refert, quod ſi Sarracenus nobilis ſit captus à nobis, & poſtea manumiſſus & liberatus apud nos maneat, gaudebit immunitate & nobilitate: (ſed hoc vltimum apud Bart. non inuenio ibi, eius tamen opinio videtur valde dubia Otaloræ, & ideo contra eam tenet *de nobil. in* 2. *par.* 3. *part. princ. c.* 7. *n.* 27.

Nihilominus tamen ſententia Bart. præallegata verior eſt ex eo, quod hi ſunt nobiles nobilitate naturali & ciuili, quæ pronenit à ſanguine: & in eo, quod attinet ad hanc nobilitatem, nihil facit, quod deſierint à religione noſtra Chriſtiana: Id enim pertinet ad religionem & ad nobilitatem Theologicam, non vero ad naturalem. Quas nobilitates & ciuilem diſtinguit Bar. *in d. l.* 1. *n.* 57. *C. de dignit. lib.* 12. & refert ac ſequitur Guid. Pancirol. *conſ.* 6. *n.* 34. & Ioan. Garç. *in præſenti gloſſ.* 48. §. 3. *n.* 1. & frater Guardiol. *de la nobleza de Eſpaña, c.* 2. Ideo ſi talis fuerit Sarracenus, merito pronunciari debet nobilis, quoad proprietatem, vt rectius probauit Ioan. Garç *d. gloſſ.* 7. *n.* 19. Secus in deſcendentib.
† à Iudæis per lineam maſculinam, vt probauit 99
latiſſime in eos inuehendo Otalor. *d. c.* 7. *per totum.* Cuius ſententiæ videtur etiam eſſe Ioan. Garç *d. n.* 19. *in verſ. ſed adde,* ibi, *Sed tamen aduertendum eſt.* Limitat tamen hoc Otal. *vbi ſup. n.* 28. quando labes hæc vel macula à linea materna tantum proueniret, dicens, quod hæc opinio æquitate quadam admiſſa eſt in vtroque prætorio & Pinciano & Granatenſ. licet quodammodo ipſi nobilitati iniurioſa videatur. Id quod etiam ſentire videtur Ioan. Garç. *d. n.* 19. *in verſ. ſed adde,* nempe vt macula hæc ex parte matris non noceat nobili ex parte patris ſi clare teſtis de præd. macula ex parte matris deponat: non vero obſcure deponendo, ſcil. generaliter & indiſtincte eſſe illum de genere Iudæorum. Quæ in praxi ſeruanda ſunt, tametſi frater Guard, *vbi ſup. c.* 6. nitatur probare indiſtincte, *que los Iudios que eran nobles antes de ſu conuerſion, no ſolo por ella retienen ſu nobleza, pero la acrecientan por el ſacramento del Baptiſmo.* Et hæc de primo modo probandi nobilitatem.

Secundus modus † principalis probandi nobi- 100
litatem, hoc eſt, *la hidalguia es por notoriedad, nempe que el que litiga es notorio hijodalgo de ſolar conocido, o por executoria con poſſeſſion,* vt *in l.* 9. *infra hoc tit.* 11. *lib.* 3. *non. Collect. Regia.* vbi ita diſponitur. *Por ende mando y es mi merced y voluntad, que aquellos que fueren notorios hijoſdalgo de ſolar conocido, o ouieren auido ſentencia de como ſon dados por hijoſdalgo ſegun el tenor de ley que hizo el Rey don Iuan mi ſeñor y padre, y deſpues de la tal ſentencia eſtuuieren y eſtan en poſſeſſion de la hidalguia, que a eſtos tales les ſea guardada ſu franqueza y hidalguia.*

Appellatur † igitur notorius nobilis ille, qui 101
per ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam, declaratus eſt talis: ille etiam, qui ſine vlla populi retractatione talis reputatur, arg. text. *in cap. pen. & fin. de cohabitatione cleri & mul.* Ille autem de cuius nobilitate vel opinione dubitatur, *no ſe puede llamar notorio hijodalgo.* Ita Otal. *de nobil.* 2. *par. c.* 3. *n.* 5. *&* 6. & ſequitur Didac. Perez *in l.* 6. *tit.* 2. *lib.* 4. *ordin. col.* 1373. *in princ.* & Azeu *ſup. d. l.* 9. *n.* 2.

Eſt † tamen dubium in praxi valde contingēns 102
circa hoc, ſed tamen ſumme difficile huiuſmodi *d. l.* 9. *infr. eod.* cum ſimilibus diſponit, *que durante los pleytos pechen todos los que no tunieren en executorias vſadas y guardadas, o no fueren notorios hijoſdalgo.* Per quam legem hoc tenet & probat Palat. Rub. *in c. per veſtras, de donat. inter. vir. & vxor.* 2. *notabili, verſ. ſed pulcra, n.* 45. dicens quod ita obſeruatur in practica, & D. Cou. *lib.* 1. *var. reſol. c.* 16. *n.* 1. & Menchac. *lib.* 2. *contr. illuſtr. c.* 87. *n.* 18 *&* 19. vbi quod in ſæpiſſime vidit, & quod huius praxis occaſio orta eſt ex prædict. l. *Regia.* Quinimo id probari quoque iure communi poteſt ex doctrina Bald. *conſ.* 138. *n.*
3. *lib.* 1. vbi tenet, quod † pendente quæſtione ſuper 103
immunitate, interim qui ſe prætendit immunem debet per iudicem cogi ad ſoluendum ad inſtantiam communitatis, hoc eſt, concilij, quem refert & ſequitur Ægid Boſſius *in ſua praxi crim. in tit. de princ. & priuil. eius n.* 146. *p.* 621. & probat latius licet Baldum non alleget. Otal. *de nobilit. c... n.* 5. *cum ſeqq. in* 3. *part.* 3. *part. princip.*

Quid

104 Quid † ſi nobiles, qui à communitate, hoc eſt, concilio & Fiſcali Regio impetuntur atque incollectantur allegent ſe notorios nobiles eſſe *de ſolar conocido,* ita quod de ſua nobilitate dubitari nō poſſit, vel habere exſequutoriam ſuper ſua nobilitate ſimul cum poſſeſſione, idque ſe offerant in continenti probare, poſſint hac in ſpecie ſuſpendere petitorium & deducere poſſeſſorium petendo vt de eo ſummarie cognoſcatur in eum finem vt ſpoliati reſtituantur, & ne, durante lite ſuper negocio principali ſuæ nobilitatis, incollectentur, neque tributa ſoluant, nec ne: & hæc res primum indubia videtur ex litera & contextura *d. l. fin.* quæ hoc
105 expreſſe affirmare videtur: & † vbi eſt caſus legis non eſt amplius de eo dubitandum, iuxta gl. *verb. quæſtio in l. ancillæ, C. de furt. & ſeru. corrupt.* quam
106 poſt alios ſequitur Beccius *conſ.* 83. *n.* 9. Cum enim lex ſit inſtituta ab habente poteſtatem eam ſtabiliendi, non poteſt de ipſa diſputari, ſed ſecundum eam iudicandum, *cap. in iſtis,* 4. *diſtinctione,* Carol. Molin. *in* 1. *part. ad conſuet. Pariſi.* §. 25. *n.* 3. Tellus Fernandez *in l.* 16. Taur. *n.* 11. *verſ. vel dicemus, &c.*
107 Nihilominus ſecundum Otalor. *vbi ſupr.* 2. *part. c.* 4. *n.* 6. ſtylus & praxis huius regni in quæſtione propoſita eſt in contrarium, imo quod in ſpecie præmiſſa nobiles, licet allegent ſe notorios & ſtatim ſe offerant probare, nihilominus durante lite incollectentur, pignoraque ab eis extrahantur: quod licet prima facie videatur durum, iuſtificari tamen videtur poſſe ex duobus: primo, quia nullus eſſet qui ad impediendum exſequutionem præd. pragmaticæ, & ſic l. 9. infra eodem, non allegaret & niteretur in continenti probare ſe eſſe nobilem notorium *de ſolar conocido:* & facile iudices eos admitterent, Princepſque priuaretur ſuis tributis: & particulares, cum viderent ſe in quaſi poſſeſſione non ſoluendi tributa, lite pendente differrent litem. Aliaque plura incommoda inde ſequerentur, & nunquam vel raro haberet locum d. pragmatica in ſua diſpoſitione principali. Secundo, quia dici non poſſunt notorij nobiles, eo ipſo quod à communitatib. & Fiſcali impetuntur, ita Otalor. *vbi ſup. n.* 5. *in fin.* & iterum *in* 3. *part.* 3. *partis princip. c.* 2. *n.* 12. *& c.* 3. *n.* 2.

108 Hæc † profecto praxis & opinio Otaloræ aperte eſt contra ipſam pragmaticam contentam *in d. l.* 9. *infr. eodem in ſuis exceptionibus,* dum aperte decidit, *que el que fuere hijodalgo notorio de ſolar conocido, o tuuiere ſentencia de ſu nobleza* ſimul cum poſſeſſione, *que eſtos tales no pechen y les ſea guardada ſu franqueza e hidalguia.* Hoc autem neceſſario videtur intelligendum etiam lite pendente ſuper iure immunitatis, quia exceptio debet eſſe de regula, vt tradunt DD. *in l.* 1. *ff. de reg. iur.* & probatur *in l. nam quod liquide, ff. de pen. leg.* Regula autē in propoſito eſt, quod omnes qui ſe nobiles dixerint, lite pendente ſuper nobilitate debeant incollectari tributaque ſoluere, vt *in prin. illius l. ab hac regula* (vt ex ipſa l. patet) excipiuntur nobiles prædicti, de quib. eſt noſtra quæſtio ibi, *Porende mando &c.* & ibi, *y mandamos que todos los otros pechen y paguen, no embargante que traygan pleytos pendientes &c.* Expende verba illa *Todos los otros:* Ergo notorij fidalgi, & qui habent exſequutoriam ſuper nobilitate ſimul cū poſſeſſione, de quibus in præcedenti parte eiuſdem l. & quos nunc quoque excipit, lite pendente contribuere non tenentur: quo fit vt huiuſmodi nobiles notorij *de ſolar conocido* & qui habent prædictam exſequutoriam ſimul cum poſſeſſione, ſi lite pendente (quia impetuntur à Concilio & Fiſcali) vigore pragmaticæ Regiæ compareant *delante de los Alcaldes de los hijoſdalgos o Oydores, quando ſe trata el pleyto ante ellos, dixeren y alegaren que ſon notorios hijoſdalgo de ſolar conocido y que quieren dar luego prouança dello, y piden que no ſe execute contra ellos la dicha prematica, y ſi neceſſario es, apelan y ſuplican de lo contrario,* ſint audiendi: tum quia ipſi allegant pro ſe diſpoſitionem claram pragmaticæ, hoc eſt *d. l.* 9. *infra eod.* coram iudicibus competentibus, de qua non eſt dubitandum, & ideo ſecundum eam eſt iudicandum, vt prædiximus *in* 1. *opinione:* tum etiam, quia ſi aliud diceremus, raro aut nunquam poſſent verificari caſus excepti à pragmatica, maxime cum nobilis offerat probationem in continenti: *y anſi lo confieſſa* Otalora, *d. c.* 3. *part. tertiæ partis princip. num.* 2. *in verſ.* & ſi rurſum: *diziendo, que ſegun el dicho comun eſtylo e interpretacion es verdad que no ſe pueden verifican las excepciones, y limitaciones de la dicha prematica, y a verificarſe ſe ſeguian los inconuenientes dichos:* Et propterea inquit, eſſet in hoc conſulendus Regius ſenatus, quia certe non eſt ſine ſcrupulo d. pragmaticæ ſtylus & interpretatio prædicta. Denique quia daretur locus calumniis & malitiis conciliorum & communitatum prauo animo incollectantium notorie & euidenter nobiles *de ſolar conocido,* ſi in manu ſua (abſque ſpe opportuni remedij) eſſet hoc facere: Quare vt his malitiis obuietur iuſtiſſime d. pragmatica & ſimiles prouiderunt, vt huiuſmodi nobiles notorij, atque hi qui habent ſententiam cum poſſeſſione ſuper ſua nobilitate durante lite, minime contribuere teneantur: & ideo hanc opinionem, nempe quod nobiles notorij *de ſolar conocido,* & reliqui habentes exſequutoriam cum poſſeſſione, poſſint hoc caſu ſuſpendere petitorium & deducere poſſeſſorium, de quo ſummarie cognoſcetur: Et quod ſpoliati ſunt reſtituendi, latiſſime iure probat & tenet aduerſ. Otal. *vbi ſup.* Ioan. Garç. *in præſenti gloſſ.* 11. *n.* 46. *cum ſeqq.* licet fateatur ſe nunquam in praxi vidiſſe, & hoc ob verba clara & aperta *d. l.* 9. nec videt cur non ſint obſeruanda, præſertim cum habent iuris ſummam rationem: & quia niſi obſeruarentur in caſibus in quibus *d. l.* 9. loquitur, inſurgeret iniquitas: eſſet enim in cuiuſuis poteſtate deferre ad Fiſcum nobiliſſimum quemque, & mota lite ſuper nobilitate ipſum compellere ad ſoluendum tributum plebeiū cum plebeis, durante lite: eſſetque apertiſſima iniuria, niſi iure huic quoque damno eſſet ſuccurſum. Neque obſtat ratio, qua ſuam opinionem iuſtificare nititur Otal. nempe quod dici non poſſint notorij nobiles eo ipſo, quod à cōmunitatibus & Fiſcali impetuntur: Hæc enim ratio ex ſupradictis non ſubſiſtit: & præterea conſiderandum eſt, quod *d. l.* 9. non quemlibet ad hoc beneficium admittit, qui dicat ſe *hijodalgo de ſolar,* ſed qui vere talis eſt: vnde iuſte facient iudices competentes, qui talem nobilem audiunt ſuper poſſeſſorio, ſuſpenſo petitorio, quia non ocioſe poſita eſt exceptio prædicta in pragmatica relata *in d. l.* 9. *inf. eod.* Hanc eandem ſententiam prius probauit Mench. *lib.* 2. *controu. illuſtr. cap.* 87. *n.* 20. dicens, quod vt prædicti duo caſus verificentur, neceſſe eſt, vt probatio, ſi in continenti offeratur, & detur ab eo, qui ſe exemptum dicit; admittatur, & interea contra ſuam quaſi poſſeſſionem munera vectigalia ſeu æraria ſubire non cogatur: aliter enim itum aperte eſſet contra mentem & verba dictarum legum: nam & is, qui eſt in tali poſſeſſione, etiam aduerſus eum, qui fundatam habet intentionem de iure, eſt in ea

tuendus